

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉN:
 Egy évre 34 korona
 Egy hónap 2 korona
 A VIDEKEN:
 Egy évre 38 korona
 Egy hónap 2 korona
 HIRDELÉS:
 4 sorra minden sor egyszer 20 fillér
 Hosszabb körözéseknek 15 fillér
 Nyitócikk ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 191
 KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József Könyveseg-ut 23. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, június 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A kártya.
- A nagy nap
- A felsőbb leányiskola megnyitása.
- Az aradi építőipar válsága.
- Az amerikai párbaj.
- Krivány Berlinben.
- Egy tisztviselő ünneplése.
- Adó a bakk-ra.
- A parkünnepély.
- Fischer Ellz pöre.
- Megszökött őrlit.

A kártya.

Arad, június 15.

Aki hü képet akar nyerni egy városról, az ne a tereket, utcákat, ne a közéletet, közintézményeket nézze, hanem tekintsen be a kártyaszobákba. Az utca a külsőség, az affektált előkelőség színtere, ahol, mondanám, színpadon mozognak az emberek; olyan hely ez, ahova a kereskedő kiöltözteti a feleségét, hogy a sok selyem és briliáns megszilárdítsa a férj hitelét; ahova a hivatalnok és lateiner ember azért tarkítja ki az asszonyát, hogy utlevelet váltson vele az úgynevezett „jótársaságba“. Az utcán minden a látszaté; a való életé semmi.

Nos és a közélet! Nem egyéb ez egy városban, mint a testet öltött hippokritaság. Cirkusz, ahol a tömeg tapsaiért, a társadalmi érvényesülésért terpeszkedik el a nagyképűség és produkálja bukfenecit a közügyek komédiája. Üres alakos

kodás, feneketlen pöz és maskarada az egész vonalon.

Csak egy, csak egyetlen egy hely van, ahol az iparos nem akar városatya lenni, ahol a kereskedő nem törekszik a kereskedelmi tanácsosság után, ahol az ügyvéd nem játssza a humanistát, a katona a hadvezért, az orvos a tudóst, — és ez a hely a kártyaszoba. Itt levetik az emberek a hazugság álarcát, itt pongyolában van mindenki. Talán helyes is volna a törvényszéki paloták helyett a kártyaszobákat nevezni el az „igazság csarnokának.“ Mert sehol a világon annyi nyers igazság és leplezetlen őszinteség, mint ezekben a helyiségekben. Akinek a jellemét évekig nem lehet kifürkészni az utcán, annak a karaktere egy negyed óra alatt kiderül a kártyaszobában.

A fővárosban legutóbb kipattant baccarat-botrány esetéből nap-nap után a kártyaszervenvedély terjedéséről hoznak cikkeket a lapok. Pedig nem a kártyaszervenvedély az, ami terjed, rosszul hívják ezen a néven. Nem a kártyaszervenvedély harapódzik el, hanem a *nyerési szenvedély*.

A magyar társadalom úgy van berendezkedve, hogy nagy általánosságban, minden osztálya többet költ, mint amennyit keres. De legalkalmasabb talaja e fertőző betegségnek mégis a kereskedő, hivatalnok és lateiner elemekből álló középosztályban van. Itt a kereskedő alatt természetesen nem a dus jövedelmű bankár, a hivatalnok alatt nem gyárigazgató és a

lateiner elnevezés alatt nem a közjegyző értendő. Hanem az a középosztály, mely apró jövedelem mellett részint úgy akar, részint úgy „kénytelen“ élni, mint ahogy élnek a bankárok, gyárigazgatók és közjegyzők.

Ujjal tudnék rámutatni az aradi társadalom nem egy szereplő tagjára, aki nem szórakozásból ül le a kártyaasztal mellé, hanem azért, mert nyerni akar. Az egyiknek hiányzik havonta ötven forint a fizetésből, hogy megélni tudjon; a másik adósságokban uszik s halvány kilátása sincs rá, hogy tisztességes keresményéből az adósságokat törleszteni tudná; a harmadik fürdőre akar menni, de nincs meg hozzá a szükséges néhány száz koronája. Ezek aztán leülnek a kártyaasztal mellé szerencsét próbálni. Méltóztassanak elhinni, hogy ez uraknak csak nagyon kis százaléka rabja a kártyaszervenvedélynek és fogadást mernék tenni rá, hogy a legtöbbje szívesen lemondana a kártyáról, ha valaki naponta biztosítana egy kis összeget nekik az esetre, ha nem játszanak.

A kártya igen gyakran nem szenvedély, hanem kenyérkereset. És ne is háborodjék fel a mi nagyképű társadalmunk, ha azt mondjuk, hogy sűrű esetben nem azoknak a kenyérkeresete, akik megvételre, hanem azoké, akik szánalomra, részvételre méltók. Sőt igazabban mondván a legtöbbször azoknak a kenyérkeresete, akik áldozatai, vértanuságot szenvedő nyomorultjai ennek a tisztelt társadalomnak.

A hétről.

Változások.

A negyvennyolcnak ősi odva:
 A bús Jópásztor ünnepe.
 S örömmámorban ittásodva
 Mindenkit egy érzés lep el.
 Az asztalfőn, a lóca-szélen,
 Minden ajak egy szót rebeg:
 Hogy körbe járjon, s éljen, éljen
 A vén Lübeck.“

Négy évtizedje... pincér-sorral!
 Bizony, már hogyne volna sok!
 Az ő kezén jött bakatorral
 Élnek a negyvennyolcasok.
 Hazafiukat ha vendégül
 Látnak köszöntős ünnepek:
 Nem lehetnének nála nélkül
 Nem ám, Lübeck.

Négy évtizedje... Az időben
 Lett koronás ur a király,
 S ő felsége a nyári hóben
 Lübeckkel együtt jubilál.
 Disz-mécset itt senki sem éget,
 S nem repül a tollas süveg;

S ki talál több őszinteséget,
 Ó, vagy — Lübeck?

S az estén, mikor hosszú sorban
 Minden pohár ő érte telt,
 A füstbelepte Jópásztorban
 Elkomorult az ünnepelet.
 Valami fáj az öreg csontnak,
 S a szavai egyszerűek:
 „Egyszer, ugye, igazat mondhat
 A vén Lübeck?“

„Sok negyvennyolcas volt vendégem,
 Mióta itt lát az idő;
 S más volt a negyvennyolcas régen
 S Isten, ma milyen másminő!
 Beszélhetnek, szó-árban égve,
 Hogy ilyen-olyan elvhiük:
 Mást lel, ki belát a vesékbe,
 Mint én, Lübeck.“

A mágnásokhoz nem-tolongtak
 Az ó függetlenségiük,
 Be nem állottak kész bolondnak
 A grófok kedve-kényinek.
 Az új-jal: — paroláznak szépen
 S ajkáról a gyönyör csepeg,
 S ez annyi ép a gróf szemében
 Akár — Lübeck.

Oláh-verésben nem fogyott ki,
 Akkor a szélbali erő,
 Nem járta az indítványosdi:
 Egyszer te, én, és egyszer ő;
 S ha volt, azt sohase vitatták:
 Csak annak szabad tenni meg,
 Ki jobban választá meg apját, —
 Mint én, Lübeck.“

Többet hangzott a Kossuth-nóta!
 Ha olyankor bajt is hozott; —
 S a világ, Istenem, „azóta
 Be hatalmasat változott!
 Uj korcsmák kellenek ma néki
 Uj divatok, meg uj hivek,
 — Csupán a Jópásztor a régi,
 Meg én, Lübeck.

Forgács.

Muszkavilág idegenben.

Zürich, június 4.

A sihlparti kaszárnyának, ahol rendőrök, katonák és gonosztevők egy fedél alatt tartózkodnak, néhány hét óta édes lakója van. Április első napjaiban egy Kilacsicky György nevű orosz-lengyel munkás a szabadság gyönyörétől ittasan lépett svájci területre. Orosz fogságból, Szibériából, talán a halálbüntetéstől menekült ide. A forradalmi mozgalmakban

Mert a mi életünk rendje esodálatosan furcsa. Az egyéni érték, a mai felfogások mellett, másodrendű dolog. Ami fő, ami vezet, ami mindenkinek felett való: az a vagyon. Ezt megszerezni pedig a mi gazdasági viszonyaink mellett nem mindenkinek áll módjában. A társadalom követelés tekintetében pazar, adakozás dolgában pedig szűkmarku.

Hatósági intézkedéseket kérnek a kártyajárvány megszüntetésére. Nevetséges. Anynyi volna ez, mint megakadályozni a felnőtt embert abban, hogy járjon, mozogjon, beszéljen. Aki nem kártyázhatik nyilvánosan, az kártyázni fog a kártyabárlangokban, ahol a pusztulás még gyorsabb.

Ennek a járválynak csak egy gyógyszere van: a társadalom átalakulása. Majd ha visszatér az az idő, amikor a kaszinók valóban társas körök voltak, melyekben akkor is volt élet, ha nem kártyáztak benne; vagy majd ha elkövetkezik az a kor, amidőn nem abban kelnek versenyre az emberek, hogy ki költ el többet, hanem abban, hogy ki él szerényebben és ki takarít meg többet: akkor talán kevesebbet pusztít majd a kártyajárvány és kevesebb botrányt okoz a nyereségi szenvedély.

Addig azonban marad minden úgy, ahogy van.

**

TÁVIRATOK.

Az osztrák szociálisták.

Bécs, jun. 15. Az Arbeiterzeitung jelentése szerint a szociáldemokrata képviselők tegnap ülést tartottak, amelyen kimondták, hogy a szociáldemokrata egyesület egységes, hogy élén 12 tagú elnökség áll és hogy az egyesület, tekintve az autonóm nemzeti ügyeket, nemzeti csoportokra fog oszlan. Ennek megfelelőleg az egyesület német, cseh, olasz, lengyel és ruthén képviselői csoportokból fog állani.

Élénk részt vett s egy vasuti sztrájk alkalmával több társával megölte Ivanov vasutigazgatót, aki a sztrájkoló munkásokra uszította a rendőrséget és katonaságot. Kilacsickyt közvetlenül tette után elfogták, börtönre vetették és orosz rendszerben hetekig kínozták a legválogatottabb, inkvizitori fogásokkal. Az orosz politikai rendőrség nem ismer kiméletet, különösen a forradalmárokkal szemben szabadon csufol meg minden modern büntető jogi elvet. Szerencsére Kilacsickyt nem hagyták el szabadon maradt elvtársai; az ő közreműködésükkel sikerült a börtönéből kitörnie. Így vette útját Svájc, a forradalom mártírjainak „asyluma” felé. De a szabad államban sem maradhatott sokáig szabad ember. Az egész világot behálózó muszka policájnak ugyancsak fájt rá a foga. Alig mulatott egy hétig Zürichben, már ismét fogságba került. Ezuttal a svájci rendőrség tartóztatta le a szövetségi törvényszék rendelkezésére. Az „oroszmédve” már akkor megüzente volt a „berni medvének” — forradalmár nyelven így nevezik a Bernben székelő köztársasági hatóságokat, — hogy Kilacsickyre szüksége van. És ezzel meg is volt pecsételve a cseberből-vederbe esett menekült sorsa. A Bundesgericht, ámbátor a szociáldemokrata és anarkista szervezetek országszerte tiltakoztak az ellen, kimondta, hogy Kilacsicky kiadatását kívánatosnak tartja. Egy tekintélyes konzervatív újság (Neue Züricher Zeitung) szerint „a szövetségi törvényszék közönséges büntetnének ítélte Kilacsicky merény-

A nagy nap. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen napirend előtt felolvasták az indítványkönyvbe bejegyzett indítványokat. Wekerle Sándor indítványára a Ház az indítványok tárgyalásának határnapját csak később fogja meghatározni. A napirendet egyetlen horvát szónok beszélt ki. Áttérve az interpellációkra, Darányi Ignác válaszolt két régebbi interpellációra. Interpelláltak: Pető Sándor és Surmin György.

— Az Arany Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 15.

A folyosó természetesen a horvát obstrukcióról beszél. A többség rossz néven veszi a horvátok magatartását. Abban megegyez mindenki, hogy valamit kell tenni és beszélnek, hogy ma tárgyalások indulnak a horvátokkal.

Interpellációs és indítványozó napja van ma a képviselőháznak, öröme a horvátoknak, akiknek csak egy szónokot, Bodrusán urat kell mozgósítani, hogy a mai ülést kihuzza. Három interpelláció közül egy horvát.

Magyarul interpellál Pető demokrata a munkások szakszervezetének feloszlása és gyűlések betiltása miatt.

Szkiesák Ferenc a miatt emel panaszt, hogy Alsó-Liburia község autonómiáját megsértette az odaváló főszolgabíró.

Horvátnyelvű interpellációja Surmik György nek lesz, aki azért haragzik, mert a horvátországi közös hivatalnokokat eltiltották a horvát egyesületektől.

A folyosón az ugynazett agrár csoportnak van vig napja. Nagy Emil, a csoport vezére vitéli tornában legyőzte Farksházy Zsigmond ellenindítványozót.

Amikor Nagy Emil a folyosóra érkezik, zajos éljenzés fogadja. Aztán körülfogják és faggatják, hogy minő módszeren vívott s hány-szor ugrott előre s mennyi a lapos vágások száma.

E közérdekű ostrom után bevonultak az ülésterembe, hogy meghallgassák az indítványokat.

(Az indítványok sorsa.)

Návay Lajos elnöktől az ülésen.

Hammersberg László jegyző felolvassa az

indítványkönyvbe minap bejegyzett indítványokat.

Elnök jelenti, hogy az irásban beadott indítványok napirendretüezéséről határozni kell.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az indítványokról a kormány később fog nyilatkozni. Már most megjegyzi azt, hogy az indítványok közül azokkal szemben, a melyek a kormány programjába beleférnek, azzal szigorúan megegyeznek. ennek megfelelő álláspontot fog elfoglalni. Ennyit mond a dolog érdeméről. Kétségtelen, hogy az indítványok indokolása hosszabb időt venne igénybe. Már pedig a napirenden nagyon fontos javaslat van, a melynek letárgyalásához szintén idő kell. Ezért ő azt kéri, hogy csak a feltétlenül szükséges elintézendők tárgyalására szorítkozzék a képviselőház és a most beadott indítványok felvételére a határnapot később tűzze ki. (Helyeslés.)

A Ház elfogadja a miniszterelnök indítványát.

Hammersberg László jegyző jelenti, hogy Pető Sándor a munkásszakszervezetek feloszlásáról, Surmin György a horvátországi tisztviselők ügyéről, Szkiesák Ferenc egy árvamegyei község ügyéről fog interpellálni.

Moskovitz Iván a kérvényekről tesz jelentést.

Günther Antal törvényjavaslatot terjeszt be az erdélyi arányosítási törvény módosításáról.

Következik a vasutas törvényjavaslatok tárgyalása.

(Kibeszélt!)

Modrusán Gusztáv a javaslat ellen beszél horvát nyelven, csaknem üres Ház előtt. Ismertette a fiumei revolúció történetét, majd beszélt Horvátország kereskedelmi viszonyairól.

Elnök figyelmezteti, hogy legalább némileg közeledjék a tárghyhoz.

Modrusán Gusztáv folytatta a beszédét. Fel egy óraker szünetet kér.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggesztette. Szünet után

Modrusán Gusztáv: Részletesen beszél a vasutasok pragmatikájáról szóló törvényjavaslatról.

Eber Antal: Hangosabban beszéljen! Nem hallani beszédéből egy szót sem.

Elnök: Figyelmezteti Modrusánt, hogy hangosabban beszéljen.

Modrusán Gusztáv: Tovább beszél horvát nyelven a javaslat ellen.

Modrusán beszéde végén határozati javas-

letét. Ámbátor a két állam közt ilyen esetekre nézve sem áll fenn kiadatási szerződés: a méltányosság, a nemzetközi érintkezés illeme és a kölcsönösség úgy követelik, hogy Oroszország, mint a Svájc iránt barátságos államnak kívánása teljesüljön. Ugy a kiadatási rendelet indokolásából, mint a sajtó-kommentárokból nyilvánvaló, hogy a törvényszék ezuttal presszió alatt ítél. Hiába Svájc semlegessége, a berni kormány nem mert ujjat húzni a félelmetes északi nagyhatalommal. Az ide menekült emigránsok úgy is elég borsót törnek az „atyuska” orra alá. Ehhez az ítélethez még csak a Bundesrath kétségtelenül igenlő nyilatkozata szükséges, hogy Kilacsicky bakóinak kezébe kerüljön.

Május hetedike óta, amikor a Bundesgericht ítéletét pul likálták, állandó izgatottságban élt a zürichi orosz kolónia. A diákok mandzárjaiban, a munkásegyletekben, a párolgó szamovár mellett minduntalan a szerencsétlen fogoly testvér sorsa került szóba. Tudományos kérdésekről szölk a gyűlési meghívók s a hangos vita világboldogító eszmékről folyt, de a sötét sarkokban másról suttogtak a zordon arcu, de nagyszívű forradalmárok. Ugyelni kell itt minden szóra, talán a legközelebbi barát, akivel együtt dolgoznak az egyetemen, talán a házi gazda áll orosz rendőrszoldban.

Az orosz kémektől dirigált svájci policáj árgusszemekkel figyelte a gyanús egyének minden léptét. A zürichi oroszok két-három hetenkint táncmulatságokat, hangversenyeket szok-

tak tartani. Az orosz menekültek, diákok istápolására. Nyílt titok, hogy a begyűlt pénzek java része haza, Oroszországba vándorol a forradalmi propaganda céljaira. Ezeket az utakat és módokat persze nagyon szeretnék tudni Szentpétervárt s ezért az orosz segélyező-pénztár vezetőit ugyancsak gondjukba vették a rendőrkémek. A házmotozáshoz ám törvényes formák szükségesek s ezeknek hiányában gyártani kellett kompromittáló gyanúkokat a forradalmi pénzek kezelői ellen.

Junius 4-én izgalmas napra ébredtek a zürichi oroszok. A reggeli lapok — nyilván a rendőrségi kommuniké szövegével — szenzációs tudósítást hoztak a „zürichi anarkisták (?) felháborító üzelmeiről a következő pár sorban:

— **Kiszabadítási kísérlet.** Mára virradó éjjel több „egyen” hatolt be a kantonális rendőrkaszárnya csarnokába. Revolvereiket az örökre sütötték, de szerencsére senkit se találtak. Ámbár a merénylőket rögtön üldözöbe vette az őrség és a városi patronille, sikerült a merénylőknek elmenekülniök, akik alkalmasint a kiadatásra ítelt Kilacsicky kiszabadítását kísérelték meg.

Senki se hallott, senki se tudott többet a mindenképpen különös és vakmerő kalandról. Csak délfelé vált némiképpen érthetőbbé a rejtélyes hír, melyről minden részletesebb felvilágosítást megtagadott a rendőrség.

írtot nyujt be, amelyet horvát nyelven olvastt föl.

(Vita a horvátok jogairól.)

Leitner Adolf kifogásolja a horvát nyelvű határozati javaslatot és kijelenti, hogy a horvát képviselők horvátul beszélhetnek, de horvát nyelvű iratokat nem adhatnak be. Kéri a javaslat visszautasítását.

Elnök megállapítja, hogy a határozati javaslatot horvát nyelven olvasta ugyan föl Modrusán, de magyar nyelven adta be. (Derűtség. Taps a horvátok padjain.)

Supilo Ferenc kifejti, hogy a kiegyezési törvény értelmében a horvátoknak joguk van nemcsak horvátul felszólalni, hanem általában a horvát nyelv használati joga van biztosítva.

Kovács Ernő azt vitatja, hogy minden irat csak magyar nyelven nyújtható be.

Wekerle Sándor nem tartja helyénvalónak Kovács Ernő fejtegetéseit.

(Interpellációk.)

A hétfői ülés napirendjének megállapítása után

Darányi Ignác válaszol Pozsgay Miklósnak és Hirtenstein Lajosnak árvízveszedelmek dolgába benyújtott interpellációira.

A Ház a választ tudomásul vette.

Pető Sándor a munkásszervezetek főszo-
latása dolgában interpellál.

Surmin György horvátul interpellál horvát tisztviselők sérelmei ügyében.

Ezzel az ülés délután fél 4 órakor véget ért.

Az amerikai párbaj.

*

Olyan visszatetsző esztelenségért már rég nem áldoztak fel emberi életet mint a mi-lyenről mostanában az egész ország lapjai hasábokat írnak. Egy ember ez előtt husz évvel elvesztett egy amerikai párbajt, s most agyonlőtte magát. Ellenfele annak idején az újvilágba vándorolt s a legyőzött fél egyszerűen itt maradt. Évtizedeken keresztül mit sem hallottak egymásról a felek s bizonyára már rég elfelejtették azt, amit fiatalos hevíletükben megdöglőltélnek tettek. S ime a győzelmes fél hazakerül, találkozik véletlenül a vesztesel s fenyegetések közt követeli, hogy a halálos szerződést hajtsa végre — és a másik agyonlővi magát. Pedig jól felhasználta az életet, küzdelmek árán vitte is valamire, fiatal sem volt már s éppen azon volt, hogy családot alapítson. És mégis engedett a fenyegetésnek és agyonlőtte magát.

Amerika, amelynek nevét különben a legpraktikusabb és humánosabb dolgokkal kapcsolatban szokták emlegetni, Amerika adta az emberiségnek a párviadalnak ezt a karikatúráját.

Az ugynevezett lovagi párviadalban két ember fegyverrel a kezében ront egymásra, küzd, harcol s emellett kölcsönösen meg van adva a lehetőség a győzelemre. Igaz, hogy ez középkorias, ostoba dolog, de legalább meg van a heroikus színezete s valóban értékesnek látszik.

De az amerikai párbaj a párviadalból csunya házárdjátékot csinál, amelynek okvetlenül emberi élet az ára. Az amerikai párbaj kivonszolja két ember harcát a vívási bátorság tiszteletreméltó birodalmából s kétségbeesett szerencsejátékosok aljas és piszkos atmoszférájába viszi.

Talán vannak olyan összeütközések, amelyek érthetővé teszik, hogy két ellenfél azon a nézetten van, hogy valamelyik közülök felesleges a földön, s hogy egymás mellett semmi körülmények között sem éhetnek. A legutóbbi esetben azonban az az abszurdum, hogy az ellenfelek nagyon is jól megtalálták a maguk helyét a földön. Még pedig mind a kettő. Az egyik husz éven át Amerikában élt, a másik pedig Magyarországon. Egy félvilág választotta el őket egymástól. S amint újból találkoztak, a husz évi távolléttel alkotott óriási távolság dacára is újból feléledt közöttük a viszálykodás, s a hazakerült győztes még ekkor is azt követeli, hogy a másik haljon meg. S ennek a nagy távolságnak ellenére a legyőzött oly erősen lekötődöttnek érzi magát ahoz az aljas szerződéshez, hogy megöli magát.

Szótartás, álszemérem, vagy talán — félelem kergette a szerencsétlent a halálba? Talán ő volt husz év előtt a bűnös, a provokáló, a sértő (ami nem bizonyos, mert nem annak, aki bűnös, hanem akinek a házárdjátékban nagyobb szerencsétlensége van, annak kell öngyilkosnak lenni.) S vajjon milyen lehet az az óriási sértés, amely husz év után is emberéletet kíván áldozatul? Hiszen közönséges, súlyos büntettek is elévülnek ennyi idő alatt. Hogy milyen lehetetlen-ség az amerikai párbaj, valószínűleg még sohasem tűnt fel ennyire, mint ez alkalommal.

A közönséges párbaj az okos előtt olybá tűnik fel, mint valami nemes örűtség. Amerika ezt az örűletet még a maga nemességétől is megfosztotta.

Amerikai párbajoknál a másikat túléő győztest ritkán sikerül megcsipni. Itt azonban, ugy látszik, sikerűlni fog. És ez esetben ugy kell vele bánni, mint egy gyilkossal, s olyan bűntelést mérni rá, mintha ő gyilkolta volna meg az áldozatot. Mert amit tett, az nem más, mint közönséges gyilkosság, haszontalan, szándékos, hepciáskodó cselekmény, amely meglep hűdeg borzalmasságával, s amelyet a bántó elveteműtség jellemmez. A törvény az amerikai párbajt vívókat legfeljebb tíz évi börtönnel bünteti. Ery halálos ítélet ebben a mántában, bár aligha egyezne meg a törvény szellemével, az általános emberi igazságérzetnek minden-eseire megfelelné.

A felsőbb leányiskola megnyitása.

Apponyi Albert gróf Aradhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Az Aradon létesítendő felsőbb leányiskola ügye, mint annak idején megirtuk, a város mult havi közgyűlésén hozott határozattal teljes elintéztést nyert. A tanács a közgyűlés határozatát jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez, s egyuttal értesítette a kultuszminisztert. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma leiratot intézett a városhoz s ebben tudatja a város közönségét, hogy a közgyűlés határozatát elfogadja s egyuttal elrendeli, hogy az iskola a mostani helyiségben ez év szeptember hó elsején megnyitassék. A miniszter végűl megállapítja az iskolában fizetendő tandíjat is.

Apponyi gróf kultuszminiszter leirata az alábbi:

Értesitem Aradváros közönségét, hogy a város törvényhatósági bizottságának ez év április hó 10-én tartott közgyűlésében hozott határozatát, amely szerint Aradváros a szervezendő állami felsőbb leányiskola céljaira

Az egyetem kémiai intézetében igen nagy számmal dolgoznak az orosz diákok. Férfiak, nők: orvosnövendékek és kémikusok naphosszat szorgoskodnak a lombikok, retorták, kémleőcsövek döglétes levegőjű világában Szűk helyen, egy asztal mellett hárman-négyen is a gyéren világított pince-laboratoriumokban, ahonnan nem egy nagyjelentőségű felfedezés került a tudomány évkönyveibe Itt hallotam meg legelőször a hajnali események folytatását, vagy ha úgy tetszik, következményét. Mint a futó tűz, ugy jirta be az egyetemi műhelyeket az a hír, hogy a reggel folyamán több orosz diákot letartóztattott a rendőrség. Férfiakat, nőket vegyesen, de hogy hányat és miért, arról senki se tudott biztosat. Csak sejtések szálltak szájról-szájra az izzó levegőben. Egyiknek a testvére, másiknak a vőlegénye hiányzott, de valamennyinek nagyot dobant a szive, hiszen ma vagy holnap rájuk kerülhet a sor.

A rendőrkaszárnyából, ahol egy fedél alatt tartották fogva Kilacsickyt és ártatlan barátait, semmi se hatolt a külvilágba. Izgalmas várakozás közepette telt az idő estig, amidőn újabb hírből verte fel az oberstrassi Quartier Latin nyugalmát. Félöt órakor hatalmas dördülés zaja reszkettette meg a Sihl-folyón túl fekvő városrészt. A rendőrkaszárnya közelében, két utcán játszadozó gyermek kezében egy bomba robbant fel. Két négyéves leányka, Alice Frei és Lina Lenz az ötesztendő Schachter-fiuval az iskolából jövet, egy csatornanyílásban valami csillogó tárgyat pillantottak meg. Gyermek-

módra hozzá akartak fénni s ez annál könnyebben sikerűlt nekik, mert a hosszukás bádóg kakaodobozhoz kötött spárga végét megfoghatták. A spárganál fogva kihúzták a kövezetre a veszedelmes játékszer, amely hirtelen szörnyű boszt állt a kis kíváncsiakon. A bádógdoboz bomba volt s a rángatástól, ideoda kapkodástól robbant fel. Az egyik leánykának az arcát égette meg súlyosan a kicsapó láng, a másiknak szemét sértette meg egy szilánk. A fiucskának csodálatos módon mibaja sem történt.

Június 5.

Ez a tragikus esemény természetesen még több találgatásra adott alkalmat. Kilacsicky, az éjjeli támadás és a bomba között nem volt nehézség némi kapcsolatot megállapítani. Végre a zürichi csatornába száz cső sodorja a bombákat, s ha valahol, hát itt akad ember, aki ért a gyártáshoz. Minden gyanu természetesen az oroszok ellen irányult s a ma megjelent lapok tendenciózan izgatják ellenük a lakosságot, de a letartóztatásokról következetesen hallgatnak.

Az elfogott orosz diákok sorsáról csak ma tudtam meg újabb részleteket. Orosz ismerőseimmel ismét sorra ve zem az egyetemi műhelyeket. Itt is mondanak valamit, ott is hallottak valamit. Annyi bizonyos, hogy nyolcan voltak s már szabadon eresztették őket. Nehezen közelíthetők meg, ma bezárkóztak szobáikba s a tegnapi házmotózás után csinálnak rendet. Bizalmatlanok is az idegen iránt, minden kérdés-

közlőben kémet látnak. Egyik-másiknak a lakásán hatszor is jártam eredmény nélkül. Majd letagadtatták magukat, majd elmentek hazulról. Már késő estére járt az idő, midőn F. barátommal világosságot pillantottunk annak a háznak a harmadik emeletén, ahol az orosz segélyzőpénztár egyik vezetője lakik. Róla biztosan tudjuk, hogy az elfogottak közt szerepelt. Hirtelen, közvetlenül mellettem éles fűtly sivit a nagy csöndbe, majd pillanattal utána egy másik felelni hallszik. F. barátom ismeri az oroszok és lengyelek baráti fűtlyét: ezzel csalta ki a rég keresett M-et a balkonra. Egynehány orosz szót váltanak: megengedi, hogy meglátogassam. Felmegyünk a harmadik emeletre, benyitunk egy gyéren megviláigtott szűk szobába, ahol a kerek asztal körül öt alak szürcsöli a teát. Szemünk csak lassan szokja meg a lámpafényt, jó pár perc telik el, míg szeműgyre vehetjük embereinket. Egy lengyel diákleány is van közöttük: a házigazdánk menyasszonya, mint később megtudjuk. Szép, szabályos, kerek arcu, az orrán szeműveg, alig beszél egy-két szót németül. Amint mi is leülünk — éppen kettővel kevesebb szék van a kelleténél — a szoba sarkaiba húzódnak a többi vendégek. A kályha mellett szoborszerűen, összefont karokkal áll egy Shakespeareképi orosz munkás, az ablakmélyedésben két rőt szakáhu lengyel nézi az estét. Jobbsoron egy tipikus orosz zsidódiák fuja a fűstököt. Az asztalnál négyen maradnak a házigazdákkal. Alig, hogy megindul a társalgás, kopognak, szürke munkászubonyos

megfelelő telken alkalmas épület emeléséről a saját költségén gondoskodik s addig is, míg ezen új épület elkészül, ideiglenes helyiséget bocsát az iskola rendelkezésére: a m. kir. belügyminiszter ur jóváhagyása esetén *elfogadom és az állami felsőbb leányiskolát hat osztályllyal folyó évi szeptember hó 1-én megnyitom.*

Ezen osztályok megnyitása az ottani helyi lapokban azzal volna közlendő, hogy minden növendék *évi nyolcvan korona tandíjat*, tíz korona beírási díjat, továbbá a könyvtárra és nyomtatványokra öt koronát tartozik fizetni. A tandíj előleges negyedévi részletekben is fizethető. Az iskolaigazgató által a tantestület meghallgatásával az összes beiratkozott rendes *tanulók tizenöt százaléka tandíjmentességben lesz részesíthető.*

Felhívom a közönséget, hogy az iskola ideiglenes elhelyezésére följárni épületet helyezze teljesen tiszta és használható állapotba. Megjegyzem, hogy szükséges egy külön tanári szoba is. Az építendő új épület céljaira kiszemelt telek pontos térrajzát a méretek feltüntetésével a város térrajzával együtt sürgősen mutassa be. Az igazgató kinevezése iránt legközelebb intézkedem, aki a szükséges butor és tanszerbelli felszerelés kiegészítéséről gondoskodni fog.

Budapest, 1907. június hó 6 án.

Apponyi.

A tanács a miniszteri leirat értelmében utasítani fogja a mérnöki hivatalt, hogy a létesítendő iskola részére kiszemelt telek térrajzát sürgősen készítse el és terjessze fel a kultuszminiszterhez.

Az aradi építőipar válsága.

Külföldi munkások Aradon.

Az aradiak külföldön.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Az aradi építőiparban beállott válság kezd a kibontakozás elé érni. Kezdetben olyan hírek keltek szárnyra a kizárt munkások táborából, hogy az építőipar stagnálása állandó lesz, mert a munkások

nem szerződnek el az új munkarend alapján s így a sürgős építkezéseket és egyéb munkákat nem fejezhetik be. Kezdetben komoly aggodalmat keltettek ezek a híresztelések, amit még növelt az a körülmény is, hogy az építőmunkások konkul megmaradtak azon álláspontjukon, hogy nem is tárgyalnak a munkaadókkal.

Ezek a rémhírek most kellő mértékűre redukálódtak. A munkaadók, akik szép szóval igyekeztek hatni a szabad-szervezet által fanatizált munkásokra, belátták, hogy a munkások nem akarnak jobbik eszközre térni. Elhatározták tehát, hogy a szegedi építőiparosok példáját követve idegenből hoznak munkaerőt, amelynek segítségével a munkákat befejezik. Az építőipar felett tornyosuló veszedelem tehát a közel jövőben elvonul és a rövid időre megszakított építkezéseknél és egyéb munkálatoknál nemsokára ismét megkezdődik a munka. Az építőiparnak megoldás felé közeledő válságáról az alábbiakban számolunk be:

(Bukovinai munkások Aradon.)

Az építőiparosok és építőmunkások között felmerült konfliktus országos jellegűvé lett. Az építőmunkások kizárása először a fővárosban következett be. Itt azonban hosszas tanácskozások után véget ért a válság, amennyiben a munkások beadták derekukat, aláírták az építőiparosok országos szövetsége által alkotott új szerződési formulát és munkába állottak. Nagyrányu volt a mozgalom Szegeden is, ahol a munkások nem voltak hajlandók az új szerződés alapján munkába állani és ezért a szövetség kizárta őket. A szegedi munkaadók azonban hamarosan megoldották a kérdést.

Arról értesültek ugyanis, hogy Galiciában és Bukovinában tömérdek kiváló szakértelemmel bíró építőmunkás tartózkodik, akiknek azonban nincsen munkájuk. Így Cernovicban magában közel 8000 kőműves lakik, közöttük épület-diszítók is. Minthogy a bukovinai munkásoknak Magyarországra való importálása nem ütközik nehézségekbe, a szegedi építőiparosok elhatározták, hogy az idegen munkásokat behívják Magyarországra és ezekkel fejezik be az elvállalt munkákat. A szerződést a bukovinai munkásokkal megkötötték, ezek leutaztak Szegedre, ahol most már minden fennakadás nélkül folynak a munkálatok.

Az aradi építőiparosokban minthogy az itteni munkásokkal nem sikerült békés úton megegyezniök, az az elhatározás érlelődött meg, hogy a szegediek példáját követik és bukovinai munkásokat szerződtetnek. Legközelebb már ebben az irányban meg is teszik a kellő lépéseket az aradi munkaadók.

(A város építkezései.)

Aradvárosa a közel jövőben nagyobbszabású építkezéseket fogatosít. A hat új községi iskola és a vashidak felépítése most már küszöbön van. A város vezetőségében zavart idézett elő a hirtelen kitört építőipari válság, amely a város építkezéseit is veszedelemmel fenyegette.

A fentebb vázolt megoldás szerint azonban nem fenyegeti veszedelem a városi építkezéseket. Különösen áll ez a vashidakra vonatkozólag, ahol legelőször a betonmunkákat kezdi meg. Erre a célra a munkaadók olasz munkásokat szándékoznak alkalmazni, mert ezek végzik el a beton-munkákat a legnagyobb szakértelemmel.

(Az aradi munkások kivándorolnak.)

Az aradi építőmunkások kizárásában érdekes tünet mutatkozik. A munkások, akik a szabad szervezet terrorizmusa alatt nem mertek munkába állni s így elvesztették kenyereket, *tömegesen kivándorolnak a külföldre*, hogy ott keressenek alkalmazást. Tekintve azonban azt, hogy az európai államok nagyrésze, Angliát és Belgiumot kivéve, benne vannak az építőiparosok szövetségében, a kizárt munkásokat nem valami vérmes reményekkel kecsegteti a külföld.

A kivándorlás e hó elején kezdődött meg. Nap-nap után több és több építőmunkás jelentkezett Kovács Antal rendőrhadnagyánál, a kivándorlási osztály vezetőjénél és külföldre szóló utleveleket kértek. A kivándorlók legnagyobb része kőművesegédekéből áll, vannak azonban közöttük az építőipar többi szakmájához tartozó munkások is. Június hó elejétől a mai napig az alábbi építőmunkások kértek külföldre szóló utleveleket:

Siklován János kőművesegéd (Románia), Czíkora János kőművesegéd (Románia), Karszék Ferencz kőműves (Európa), Perleg György kőműves (Európa), Gelcz Ferencz kőműves (Európa), Flóra Károly kőműves (az egész világra), Faschbek Mihály kőműves (Európa),

ifjú lép be. Jó tíz percig suttogva beszél M-mel, aztán köszön és megy. Előlről kezdjük a kérdezősködést.

— Mondjon el mindent, amit tud — sürgetem M-et.

Tört német nyelven, de minden szóra vigyázva, mintha a vizsgálóbíró előtt beszélne, fog hozzá:

— Tegnapelőtt meghagytam házigazdámnak, hogy reggel 6-kor keltsen fel. Korán fekvődtem le s már csak félalomban heverésztem, amidőn meghallottam a kopogást. Megnéztem az óram, felhat volt. A fal felé fordultam egy kis félóra, amidőn újabb kopogás riaszt fel, a szokottnál erősebb. Kiugrom ágyamból s megkérdelem, ki kopog. „Die Polizei“, — hangzik a felelet. — Meglepetten kapom magamra ruhámat s kinyitom az ajtót. Az előszobában három polgári ruhás rendőr várt. Kérdésemre, hogy mit akarnak: „Sie sind verhaftet“ a felelet. Nem tudtam, lehet-e tiltakoznom, nem ismerem a svájci törvényeket. Mindenesetre különösnek találtam, hogy bírói végzés nélkül letartóztathassanak engem, mint diákot, aki első sorban az egyetem fegyelmi hatósága alá tartozom — akár még ha vétke is volnék valamiben. (A zürichi főiskola diákjait csak a rektor engedelmével szabad letartóztatni.)

Kértem embereimet, mutassák meg rendőri igazolványaikat. Ezt megtették és mig öltözékeket rendbe szedtem, felkutatták a szobám minden zege-zugát.

Itt az íróasztalra mutatott, ahol még akkor is kétségbeesztő rendtelenségben hevert egy csomó levél, irat, könyv szanaszétjével.

— Különösen az írásaimat nézték át alaposan s egynéhányat magukhoz vettek.

— Mi volt a tartalmuk?

— Csupa ártatlan jószág. Az orosz emigránsokat segítő könyv számadásai, egy orosz szociálista szervezet gyűlési meghívója. Hétfőn tudniillik tudományos vitát tartottunk az én előklém alatt. Két más irat: azoknak a határozatoknak a fogalmazványa, amelyekben a zürichi szociáldemokrata-párt Kilacsicky mellett állást foglalt. De hiszen ezt a lapokban is olvashatták. Véletlenül én is benn voltam abban a bizottságban, amely megfogalmazta ezt a már réges-régen nyilvánosságra hozott határozatot. A legveszedelmesebb irat volt persze Kilacsicky egy levele, amelyet nem is hozzám intézett.

— Hát ön ismeri Kilacsickyt?

— Nem mondhatom, hogy igen s azt sem, hogy nem ismerem. S itt fokozottan vigyázott minden egyes szavára, lassabban, fontolgatóban folytatta elbeszélését.

— Kilacsicky egy barátjához, aki jelenleg már nincs Zürichben, fordult pénzért és könyvekért. Az illető D. nekem, mint a pénztár vezetőjének, adta át a levelet. Én el is jártam a szerint. Személyesen kerestem fel K.-t a fogasban s átadtam neki husz francot, meg a kért könyveket, természetesen az örök jelenlétében. Azóta nem voltam nála, tanulmányaim-

mal vagyok rendkívül módon elfoglalt. B. barátomat kértem meg, hogy járjon el Kilacsickyhoz, hátha valamire szüksége lehet. Persze találkoztam is vele tegnap a rendőrségnél. Őt is letartóztatták az enyémhez hasonló körülmények közt. Sőt a menyasszonyomat is — s itt rámutatott a figyelmesen hallgató leányra, aki mosolyogva bólintott. Ennyit ő is megértett a beszélgetésből.

— Aztán elvittek a „spionok“, — ezt a szót különös modorral ismételtette, — a rendőrségre. Étlen-szomjan tartottak délig, több ízben vallattak, természetesen mit se tudtam nekik mondani. Leginkább Kilacsickyhoz való viszonyomat feszegették. Azt akarják kivenni belőlem, hogy a tegnapelőtti gyűlésen mi határoztuk-e el a kiszabadítását? Ok ilyen értelemben állapították meg a tényállást, amelybe csak az én vallomásomat kellett volna beilleszteni a nagyobb hitelesség kedvéért. De nem sikerült: a jegyzőkönyvben egyetlen kétértelmű szót se türtem meg.

Itt hosszasan mondta el M. a rendőrségnél szerzett tapasztalatait, melyek ugyancsak bővelkedtek komikus végletekben. Rajta és menyasszonyán kívül még kilencüket tartották fogságban késő estig, amikor aztán szó nélkül szélnek eregették őket.

— Mit tart ön az állítólagos kiszabadítási kísérletről? Lehetséges-e, hogy K. barátjai vállalkoztak efelé?

— Aki, uram, ismeri a rendőrkaszárnya

Mjonár József kőműves (Románia), Zolnai Ferenc asztalossegéd (az egész világba), Szeicht Miklós asztalossegéd (Amerika), Sztupár György vasesztergályos (Európa) Stoll Demjén asztalos (Amerika) és Benkő István festősegéd (Németország).

A kártyaszobából.

— Ferbljátékosok párbeszéde. —

— Mi az, mester, maga nem megy ki a parkünnepélyre? Talán nem tudja, hogy ott tüzi-játék van?

— Tüzi-játék? De mikor én jobban szeretem a vizit!

A parkünnepély.

Cabaret, tüzi-játék és más jók.

Arad, június 15.

A Baross-park öreg fái évekre visszamenőleg nem emlékeznek olyan nagy emberáradatra, mint amilyen ma délután a Fehér Kereszt ünnepélye alkalmából a park utait elárasztotta. Fiatal, csinos leányok és ide-oda forgolódo fiatal emberek, minden korbelt mamák és apák jelentek meg a parkban, akik mindannyian — mondjuk a jótékony célra való tekintettel, vagy inkább saját mulatságukra jöttek el felesleges filléreiket elkölteni. És tekintve a jó kedvet, hangulatot, ami az ünnepélyen mindvégig uralkodott, úgy hisszük, hogy mindakét cél sikerült.

Ke lett is, hogy sikerüljön. Egyrészt, mert a rendezőség ügyes és vonzó műsor: ról gondoskodott, másrészt, mert a jó műsornak nem kell cégér, harmadszor pedig, mert egyszer elázott. Szárazságban, drágaság idején pedig a legjobb reklám egy jó eső.

Tulajdonképpen elől kellene kezdeni a dolgot, hogy mindenről hiven beszámolhassunk. Részletekbe bocsátkozni unalmas, vázlatot írni pedig lehetetlen, mert lehetetlen a sok szép és mulatságos közül ép a legszebbet és legmulatságosabbat kiválasztani. Volt ott minden, mi szem-, szájnak kellemes. Utóbbinak buffet, pezsgő, előbbinek pedig női előlények. Volt különben más látni való is: délután az Aradi Atlétikai Klub bussball játéka és humoros távgyalogló versenye nagy gyönyörűségére az ifjabb nemzedéknek; este pedig a Maros tulsó oldalán fényes tüzi-játék, melyet sikerre nézve — ha véletlenül nem a Maros mellett van — bátran nevezhetünk volna Dunaünnepélynek.

Na de nemcsak szeme és szája van az embernek, hanem, mint a természetrajzbau tanították, füle

épületét, az csak mosolyoghat az efféle feltételeken. Hiszen voltaképpen senki se tudhatja, az épület mely részében van K. cellája. A látogatáskor mindig az irodába vezették le, ahonnan még tekervényes folyosókon örök sorfala közt vezet az ut a tulajdonképpeni börtönig. Különösen pedig K.-t szigorubb felügyelet alatt tartották a schwyzi raboknál. És már egy hete eltöltötték teljesen a látogatásokat. Mindenképpen eszeveszettség volna a kiszabadítást ilyenformán megkísérelni. Valószínű, az egész história a rendőrség agyában fogamzott meg, hogy így ok és alkalom legyen az orosz diákoknál a házkutatásra. Most tehát meggyőződhetek, hogy hiába inszcenáltak az egészet.

Láttam, hogy M-től többet nem tudhatok meg. Megköszöntem a fáradságát; így viszonzta:

— Elmondtam önnek mindent, amit el lehet és el szabad mondanom — és éppen evvel a megjegyzésével erősítette meg, hogy még bizony nagyon sokat — tud.

A bombarobbanás nem mese, a megsebesült gyermekeket az egyetemi klinikán ápolják, magam is láttam őket. Tág tere marad tehát mindig a kombinációknak, amelyeket a két rejtélyes esethez fűzhetünk. Ha feltesszük, hogy az éjjeli támadást, mint M. erősíti, a rendőrség inszcenálta, még rejtélyesebb lesz a nyílt utcán „elrejtett” bomba. Az bizonyos, hogy a tettesnek kevés ideje lehetett az elrejtésre, máskülönben a tóba, vagy a folyóba dobta volna. Na-

is, még pedig kettő. Ezeknek a gyönyörködtetéséről is gondoskodott az előrelátó rendezőség. A kioszk folyosóján cigányzene, a kioszk előtt katonazene és a pezsgős sátorban ismét cigányzene. Hát kell ennél több?

Pedig volt még valami, ami különösen a fiatalabb leányokat töltötte el nagy kíváncsisággal, misztikus félelemmel, mert hiszen ők azok, szegények, akik el vannak zárva az egyedül üdvözítő igazi művelvezettől; és akik egész délután egyébről sem beszéltek: vajjon, hogy lesz, mint lesz a... Még kimondani sem merik. Este pedig, mikor az izgatottság már tetőpontra hágott, egyre kérdésködték:

— Hát... hát mikor is kezdődik már az estély fénypontja, az ünnepély clouja, a... a... kabaret?

Végre megkezdődött a kabaret. Ugy mondták a lányok, hogy ez az „estély clouja”. Illenék hát erről részletesebben írni. Illenék, de nem tudunk. Nem tudunk azért, mert a terembe senki sem fért be, annyira megtelt a helyiség fiatal lányokkal. Így csak képzelhetjük azt a sok szépet, amit odabenn elkabaráztak. Nem is kell nagyon erőltetni a képzeletet: *Kál'ay, Faludy, Ledvey, Szathmáry* működtek közre. Színművészek ők még a kabaret-pódiumon is. De színművészt, mint konferenciér-t elképzelni már nehezebb. Már pedig *Mariházy* Miklós az volt ma este. Hogy milyen? ... Majd segítségére sietünk azoknak, kik őt, mint olyant, elképzelni óhajtják.

Mariházy (világos szürke nadrág, fekete zsaket és meliény, gomblyukában virág, szájában cigaretta, saját haj) kilép a pódiumra és szól.

— „Hölgyeim és Uraim! Azt hiszem fölösleges magam bemutatnom. Tudják, hogy ki vagyok, mi vagyok, de szükségesnek tartom azt is bejelenteni, hogy ma este új oldalról fognak megismerni: mint konferenciér-t. (Igaz ugyan, hogy féllábbal már voltam egyszer kabaretban, de nem tudván másik lábamat utána húzni, visszavonultam Thália berkeibe.) De hát mi is az a konferenciér? Hát, hölgyeim és uraim, azt szokták mondani, hogy egy jó kabaret-hez három dolog szükséges: jó előadó személyzet, nagy publikum és egy szellemes konferenciér. Az előbbi kettőt én is elismerem, de hogy a konferenciérnek nem kell szellemesnek lenni, azt úgy hiszem felesleges Önöknek most bizonyítanom, mivel a kabaret tartama alatt lesz alkalmuk eme paradoxon igazságáról meggyőződni. Az sem baj, ha nem győződnek meg. Mert egy jó paradoxon — mondja Rousseau — csak száz év múlva érik meg.

gyon valószínű tehát, hogy házkutatástól tartott, miután meghallotta az orosz diákokkal, talán társaival történt eseményeket s ezért sietett minél gyorsabban szabadulni a veszedelmesen kompromittáló jószágtól.

Mindenképpen világosabb és teljebb a két eset összefüggése, ha megtörténekn tekintjük az éjjeli támadást. Arról lehet akkor szó, hogy a támadók vitték magukkal a bombát s miután elriasztva nem vették hasznát, menekülés közben dobták a csatornába. Erre vall egyébként az elhelyezés is, mely mindenesetre nagy sietésben történhetett.

Biztosat persze nem mondhatni a dologban. Hiszen egész Zürich rendőrsége ezen történi a fejét, az összes detektívek mozgósítva vannak, de a bomba tulajdonosát nem tudják kézrekeríteni. Minden valószínűség szerint homályban marad az egész rejtélyes ügy, miután az elfogottaktól semmit sem tudtak kiszedni. Aki tud róla, az hallgat s jaj volna a fecsegőnek! A tör vagy revolvergolyó örökre az áruló torkára forrasztaná a szót. Az orosz forradalmárok Necsajeff-iskolájában tanultak, ahol a szent cél szentesíti a gyilkos eszközeit. Kilacsicky kiszabadítása két ártatlan gyermeknek csaknem életébe került s ahol ez a bomba készült, ott nem takarékoskodnak a revolvergolyóval s törrel!

P. E.

Na de nem akarom Önöket csekélységgel untatni. Kezdődjék a kabaret.

Igaz, majd elfelejtettem. Hölgyeim és Uraim! Önök bizonyára nem tudják még, mi a kabaret? Én megmondom rövid axiomákban:

A hová mulatni mennek — és unatkoznak.

Ahonnán az ember sok szellemességet vár — és sok számárásgot hall.

Ahol művészek vannak — és nincs művészet.

Ahová az ember egészségesen megy be — és fejfájással jön ki, stb. stb.

Uraim és Hölgyeim! Ez a kabaret.”

Hogy így mondta-e, vagy sem, az nem tudható. Az azonban igen, hogy a publikum jól mulatott és egy kellemesen eltöltött délután és este emlékével távozott a parkünnepélyről, amelynek anyagi sikere valószínűleg még az erkölcsi sikert is felülmulja.

Gog.

Megszökött örült.

Ribillió Gyorokon.

Az aradi közkórház sikere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Az aradi közkórház megfigyelő osztályából a hó 6-án a nagy ellenőrzés és megfigyelés folytán egy közveszélyes örült sikeresen megszökött. Tekintve azt, hogy a közkórházban folyó dolgokat a legnagyobb titokban tartják, az örült megszökése aligha derült volna ki, ha a derék elmeháborodott el nem jut Gyorokra és ott egy ház tetején különféle üvöltésekkel tarkított koreográfiai figurákat nem mutat be. Az örült azonban azért örült, hogy ilyen feladatokra is vállalkozzék. Amint gyorok tudósítónk jelenti, az elmebajos ember óriási ribilliót okozott a községben s csak valóságos ostrom után sikerült elfogni. Részletes tudósításunk:

A gyoroki csángó telepen tegnap délután óriási rémületet okozott a lakosság között egy betört fejű, véres és feldult arcu ember, aki lerongyolt ruhában, állatiasan üvöltve rohant végig a főutcán. Az éppen arra járó rendőr egy pár csángó legény kíséretében a különös megjelenésű egyén után vetette magát és rövid hajszá után le is fűlte. Elcipelték a község házára, ahol hosszas és fáradságos vattatás után elmondotta, hogy *Novák Mihálynak* hívják, kezei születésű kocsis, 27 esztendő. Csak az édes anyja él.

Novák Mihályt annyira elérzékenyítette az édesanyjára való emlékezés, hogy toroka szakadtából ordítani kezdett:

— Az anyámat akarom! Hozzák ide az anyámat!

A rendőr látva, hogy örülttel van dolga, orvosért szaladt. Novák Mihály pedig, felhasználva az alkalmat, átvette magát a község háza kerítésén és a kerteken keresztül a főuton levő Csete József-féle ház udvarára szaladt. Az udvaron azonban nem érezte jól magát, tehát *felmászott a háztetőre s ott a kéményen foglalt helyet*. A különös jelenség természetesen nagy csoport bámulót gyűjtött a ház elé, ami arra indította az örültet, hogy a kéményről szónoklatot intézzen a néphez. Hevesen gesztikulálva ordította:

— Nekem nem parancsol a kapitány! Ha lelőnek, még akkor se megyek le a kéményről!

A község népe a furcsa látvány hírére tömegesen csődült a ház elé. Közben megérkezett *Tabajdi Gyula* jegyző *Arató Gábor* bíró és *Klein Béla* dr. orvos társaságában és különféle módon igyekeztek lecsalni az örültet a háztetőről. De minden igyekezet hiábavaló volt. Végre is *Fuszka János* gőzmalomtulajdonos felmászott a háztetőre, hogy Novákot megközelítve, vala-

hogy lecsalja. Az őrült azonban téglákat szedte ki a kéményből és bombázni kezdte velük Fuzskát, úgy hogy ez kénytelen volt a visszavonulás nemes műveléséhez folyamodni. Az őrültet a kéményből sűrűn kiáradó füst sem tudta helyéről elmozdítani.

A második ostromot Szép György motoros váltóór és Fekete Lajos motor-fűtő kísérelték meg. Két oldalt felmásztak a háztetőre és csalogatni kezdték Novákot, de eredmény nélkül. Végre is Szép György ügyesen odamászott a két méter magas kéményhez. Ez láthatólag megdöbbenette Novákot, aki felállt a kémény tetejére s heves gesztusokkal keresztet vetve, elűvöltötte magát:

— Olyat ugrok, mint egy oroszán!

A következő pillanatban hatalmas ugrással levetette magát a zsindeletetőre, ahol a ruganyos zsindelet fél méternyi magasságra visszahököt. A szerencsétlen ember erre gurulva a párkányig jutott s onnan, mintegy öt-hat méter magasból lezuhant, esés közben kifecamítva a bal lábát. Pár pillanatra eszméletlenül fektet. Rögtön felocsolták és megkötözve a község házára vitték.

Itt Klein Béla dr. kényszerzubbonyt adott a szerencsétlen emberre, aki pár pillanatra visszanyerte józan esztét. Előbb vizet kért, azután éhségről panaszkodott. Miután megitták és megetették, elaludt. Mintegy tíz percnyi alvás után azonban felébredt és ismét üvöltöni kezdett. Ezt mindaddig folytatta, amíg a 7 órai motorral be nem szállították az aradi közpórházba.

Hogy a szerencsétlen ember éka óta hol csavargott és mivel táplálkozott, nem tudható.

Krivány Berlinben.

Állást kapott.

Kereskedelmi alkalmazott lesz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Amióta Krivány János elszenvedte az igazságszolgáltatás által reá mért büntetést és ismét belépett a társadalomba, amelynek száműzöttje volt, gyakran beszélt magáról. Krivány ismét hasznos tagja akar lenni a társadalomnak, amelynek rendjét megsértette. Új életet akar kezdeni ismét munkához lát, hogy megszakitott karrierjét kireparálja.

Mint ismeretes, Krivány családi élete megbomlott. Hítestársa elhagyta a szerencsétlen embert, mert nem akarta sorsát továbbra is hozzá fűzni. A kiszabadult ember nem találta meg a családi otthon melegét és szülei házában talált menedéket. Krivány vágyva-vágyott a békés családi otthon után és elhatározta, hogy meg fog nőszülni. Meg is találta már azt a nőt, aki nem szégyenli életét a megtért emberéhez láncolni.

Krivány belátta azt is, hogy régi nevének megtartása akadályt fog gördíteni az elé, hogy az életben boldogulhasson. Már be is adta a belügyminiszterhez névmagyarosítási kérvényét, amelyben nevének Kovács-ra való átváltoztatását kéri.

Ujabb az a hír terjedt el Kriványról, hogy itthagya Aradot és külföldre vándorol. Már pozitív tényként beszélnek, hogy Krivány Berlinben telepedik le, ahol egy ottani kereskedelmi cég alkalmazottja lesz. Állítólag magyar, német és francia levelezője lesz a cégnek háromszáz márka havi fizetéssel. Előbb Krivány rendezni fogja Aradon a dolgait, megvárja, míg jövendőbelijének válópőré véget ér, azután meg-

nősül és az ősszel kimegy Berlinbe, hogy elfoglalja állását, amely megélhetést biztosít számára.

Ha ez a most szárnyra kelt hír valóban bizonyul, akkor Krivány megalapíthatja boldogságát, amelyet könnyelműen eldobott magától.

Technikai-Jalok.

I.

Ha botrány támad bent a Házban
És Somogyi van szörnyű lézban,
Ha Vajda urra rákiáltnak:
Kirugom! Hagya el a Házat!
Ha Somogyi rugásra készen
A padsorokon végig mégyen:
Csak azt szokás mondani rája:
Hogy fényes a lábtechnikája.

II.

Ha szónokol a horvát bőszi,
Amig az elnök beleöszül,
Ha sok a szó és sok az alja
És Kossuth a fejét vakarja,
Ha obstruál durván a horvát,
S ha már a házszabály se korlát:
Csak azt szokás mondani rája:
Kellemellen a technikája.

Polónyi szennyese.

Ujabb sápu-gy.

Az ezresek barátja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 15.

A hajdani igazságügyminiszter, Polónyi Géza, annak idején amikor Lengyel Zoltán kiméletlenül leleplezte üzelmeit, miniszter társai kényszerítése folytán kénytelen volt megindítani Lengyel ellen a sajtópört. Lengyel ugyanis azzal vádolta meg Polónyit, hogy törvényhatósági bizottsági tagságát pénzszerzésre használta fel.

Polónyi a sajtópör megindításával magára zudította a pör következményeit, amelyek reá nézve a lehető legkedvezőtlenebbek. Lengyel zoltán ugyanis tegnap leleplezte Polónyinak a Dunagőzhajózási társasággal való sápu-gyét. Ma pedig újabb pénzügyi machinációjáról rántja le a leplet. Lengyel újabb leleplezését az alábbiakban ismertetjük:

Lengyel Zoltán dr. ma újabb előterjesztést tett a vizsgálóbírónak, amelyben annak a bizonyítására, hogy Polónyi Géza fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel, újabb bizonyítékokat ajánlott fel. Ez a bizonyíték az Erzsébetvárosi kiosk bérletére vonatkozik. A kiosk bérletje 1873-4-től fogva több éven át Reich Jakab volt. A beadvány szerint a bérletet Polónyi Géza járta ki neki. Ugyancsak Polónyi járt közbe a bérlet meghosszabbításánál egész 1891-ig. E közbejárásáért minden egyes alkalommal 1000—1000 forintot kért és kapott.

Lengyel Zoltán dr. ezt a konkrét vádját az időközben elhunyt bérlő özvegyének közjegyzőileg hitelesített vallomásaival akarja igazolni. Az özvegy ebben a vallomásában elmondja, hogy férje 1874 év őszén kapta meg a kiosk bérletét évi 16,000 frt bérösszegért. Férje ügyében Polónyi Géza járt közbe a fővárosnál, aki azért 1000 frtot kapott. Ezután még 17 évig bérelte a kioskot s Polónyi minden bérlet meghosszabbításánál 1000 frtot kapott. Polónyi, ha kellett, a bérlet érdekében fel is szólalt a közgyűlésen. Mindezt az özvegy férjétől tudja. Voltak a férjének az 1000 frtos honorariumokról nyugtái is, de ezek elkallódtak. Egy megmaradt, melyben férje kötelezi magát,

hogy Polónyinak a kiosk bérlete körül kifejtett fáradozásáért 100 frt honoráriumot fizet.

Ezen, Conely Géza kir. közjegyző előtt felvett nyilatkozaton kívül, hivatkozik Lengyel Zoltán a becsatolt kötelezvény másolatára, mely Polónyi Gézának az egyik 1000 frt megfizetése iránt indított keresetéhez volt csatolva és a melyet az ő irodája állított ki az eredetiről, továbbá a IV. ker. járásbírósnál 1879. szept. 6 án 1874 sz. a. benyújtott sommás kereset másolatára, továbbá a végrehajtási kérvény és a hozott ítélet szintén becsatolt másolataira. Beszerezni kéri továbbá a főváros levéltárában fekvő iratokat, melyek közt Polónyi Gézának eredeti fogalmazványa is feltalálható, végre a kiosk tárlatára vonatkozó összes iratokat. A többi bizonyítékait Lengyel a jövő hét folyamán terjeszti be.

MULATSÁGOK

Virágünnepély és táncestély a városligetben.

Holnap, vasárnap fog lezajlani a nyomdászszakegylet által rendezett virágünnepélyvel egybekötött táncestély a városligetben. Az ünnepély iránt oly nagy az érdeklődés, hogy annak sikere már előre megállapítható s előrelátható, hogy vasárnap délután valóságos néparadat fogja a városligetet előzőlni. Az ünnepély műsora oly gazdag és változatos, hogy messze felülmúlja az eddig rendezett ilyen ünnepélyeket. A délutáni ünnepség műsora a következő.

3 órakor: Póznamászás. Karikadobás. Korfetti és virág elárúsítás. Grammophon hangverseny. Katonazene és cigány hangverseny. Tonbela és levelező lap árusítás. 1/4 órakor: Virsli evés. 3/4 órakor: Zsákfutás. 4 órakor: Léggömbfeleeresztés. Nyomdászinduló. Éneklí a dalárda. 1/5 órakor: Kiflievés. 1/5 órakor: Gyertyahalászat. 3/5 órakor: Léggömbfeleeresztés. 5 órakor: Régi nóta. (Nepdalegyveleg.) Éneklí a dalárda. 1/6 órakor: Lekvárevés. 1/6 órakor: Tojásverseny. 3/6 órakor: Léggömbfeleeresztés. 6 órakor: Csaplár. (Bordal.) Éneklí a dalárda. Gyermekezsépségsvereny. 1/7 órakor: Cérnaevés. 3/7 órakor: Léggömbfeleeresztés. 7 órakor: Munkásinduló. Éneklí a dalárda. 3-8 óráig: Korfetti csata. 8 órakor: Nagy tüzijáték. 9 órakor: Táncestély kezdete.

Ugyancsak a délután folyamán lesz a városligetben a kabaret is, amelyben résztvesznek Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája, Faludy Károly és Horti Sándor, az aradi Nemzeti Színház művészei, Korányi Jenő orfeuménekese és Szalay Aranka zongoratanárnő, valamint számos műkedvelő. A kabaret három előadásának műsora a következő:

I-ös előadás: kezdete 3 1/2 órakor, vége 4 1/2 órakor. 1. Kuplák, éneklí: Korányi Jenő. ur. 2. G. Firenzó festőművész. 3. Kuplák, éneklí: Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája. 4. Népdal, éneklí: Váradi Alfréd ur. 5. Nagy magyar egyveleg, éneklí: Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája. 6. Berger Zsiga a bíróság előtt, bohózat, előadják: bíró: Illin Izidor ur, Berger Zsiga: Korányi Jenő ur.

II ik előadás: kezdete 5 órakor, vége 6 órakor. 1. Misters Koks J. kitüntetett zene-művész. 2. Népdalok, éneklí: Faludy Károly ur, az aradi Nemzeti Színház művésze. 3. Kuplák, éneklí: Váradi Alfréd ur. 4. Keringő, éneklí: Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája. 5. Ferde világ, előadják: Amster Jenő ur és Bíró Rózsika k. a.

III ik előadás: kezdete 6 1/2 órakor, vége 7 1/2 órakor. 1. A humoros festő, előadja: G. Firenzó, festőművész ur. 2. Fütty kuplák, előadja: Faludy Károly, az aradi Nemzeti Színház tagja. 3. A gyáva, monológ, előadja: Horti Sándor, az aradi Nemzeti Színház művésze. 4. Tánc és ének duett, előadják: Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája és Faludy Károly, az aradi Nemzeti Színház művésze. 5. Az egészséges beteg vagy a 28 as szá-

mu hordár. Személyek: Borus Károly Amster J. ur. Margit, menyasszonya Biró Rózsika k. a. Lászharep, hordár Korányi Jenő ur. Az ének-számokat zongorán kíséri Szalay Aranka zongoratanárnő. Konferencier: Schulik Kálmán ur.

Az esti táncestély, amelyet a Gutenberg-dalkör éneke fog megnyitni, előreláthatólag egyike lesz az idei nyári mulatságok legfesztele-
nebb és legsikerültebb mulatságainak. Belépő-
díjak délután a virág ünnepélyre 40 fillér, ka-
tonáknak és gyermekeknek 20 fillér. Az esti
táncmulatság belépő díja személyenként 1-20
kor., családjegy 2-80 kor. A befolyó tiszta jö-
vedelem a nyomdász szanatórium javára for-
dítatik. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepség a
jövő vasárnapra halasztatik.

Törvény helyett — rendelet.

Ne várassák a vasutasokat.

A kormány intézkedik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

A horvát képviselők szóáradata nap nap után végighömpölyög a képviselőház tárgyalásain és ma még bizonytalan, hogy mikorra várható a vasutasjavaslatok fölött kerekedett „vitának” a vége. A Ház folyosóin röpködnek ugyan már a békegalambok, egyeztetők fáradoznak ugyan már a magyar-horvát béke létesítésén, de minden kompromisszumtervnek tudvalevőleg sokáig kell érnie, amíg szembenálló feleknél elfogadásra talál. Lehet, hogy a magyar és a horvát koalíciók napokon belül jutnak megegyezésre, de az előjellekből ítélve, valószínűbb, hogy a békekövácslása hetekig fog elhúzódni. Már pedig a junktimos javaslatok közül az egyiknek, a fizetésrendezésről szóló rendelkezéseit a vasutasok és az ország érdekében *sürgősen kell életbeléptetni*, tekintet nélkül arra, hogy a horvátok obstrukcióval meg akarják gátolni a szolgálati rendtartásról szóló javaslatnak törvényerőre emelését. Ezért az alábbiakban oly érdekes és könnyen megvalósítható tervet vetünk föl, amelylyel az obstrukciót nem lehet ugyan leszerelni, de a vasutasokat hozzájuttathatja a kormány a rászolgált fizetésrendezésükhöz.

Az államvasuti alkalmazottak illetményeit eddig sem szabályozta törvény, hanem csak miniszteri rendelet. Ennek a régi fizettségállapításnak szem előtt tartásával szabályozza a kereskedelmi kormány most újból a fizetéseket, még pedig akként, hogy *egy hamarosan kibocsátandó rendeletben a Ház előtt fekvő törvényjavaslat fizetési tételeivel azonos illetményeket állapítson meg és wáljon ki*. Föltétlenül helyes, hogy a vasutasok javadalmazását törvényben szabályozzák, de minthogy számitáson kívül esett okokból ez a törvényhozási rendezés bizonytalan ideig fennakad, csak méltányos volna a kormány részéről, ha a lényegnek — a fizetésemelések — időlegesen föláldozná a formát és nem ragaszkodnék a törvényhozási megszavazáshoz, hanem rendeleti uton életbe léptetné a törvényben kontemplált javadalmazásokat. Ehhez éppen olyan joga van, mint Hieronymi Károlynak volt, amikor 1904-ben rendeleti uton mintegy 6 millió koronával emelte a vasutasok járandóságait.

Ismételjük, hogy ez csak *időleges* rendezés volna, amely a törvényhozás utólagos jóváhagyásának reményében történék és hatályát vesztené, ha az országgyűlés a fizetésrendezési törvényjavaslatot elfogadja. De addig a rendeleti szabályozás teljesen jogos alapon nyugvó, kifogás alá nem eső expediens volna, amelynek alkalmazásával a kormány a vasutaskart nagy hálaára köteleznél anélkül, hogy az országot súlyosabban megterhelné, mint amennyi a törvény életbeléptetésével fog járnai.

Ennek a miniszteri rendeletnek kibocsátásával a kormány nemcsak jóindulatáról tenne bizonyosságot a vasutasokkal szemben, hanem bizonyos mértékben *lohasztaná is a horvátok obstrukciós kedvét*. Nyilvánvaló, hogy a horvátok részben azért huzzák a vitát, mert azt hiszik, hogy a magyar vasutasok zugolódása a fizetésrendezés késedelmeskedése miatt engedékenységre fogja bírni a kormányt. Ha már most az illetményszabályozást a vasutasok törvény nélkül is elérik, úgy semmi okuk sincs méltatlankodni és a kabinetnek kellemetlenkedni, a kormány viszont — fölszabadulva a vasutaskar erkölcsi pressziója alul — türelmesen be várhatja a horvát szóáradatnak végét, sőt még a kilátásba helyezett „technikázás” kitombolását is.

Bármennyire is óhajtják a vasutasok a fizetésrendezés gyors elintézését, mégis mindannyiukban van annyi belátás, hogy inkább várnak még egy ideig járandóságaik fölemelésével, semhogy türelmetlenkedéssel a kormányt arra bírnák, hogy a horvátoknak a gyors megszavazás ellenében engedményeket tegyen. Igaz, fölösleges volt a szolgálati rendtartásról szóló javaslat 4. szakaszába belevenni, hogy a máv. hivatalos nyelve a magyar, mert ez oly természetes, hogy eddig sem volt kimondva. De ha már a kormány a javaslatban kimondotta, most nem szabad semmiképen sem e rendelkezés kihagyásába belemennie.

A horvátok különben sokkal sovén-
bek nemzeti kérdésekben, mint a magyarok és ezért hosszantartó konfliktusra van kilátás. A konfliktus árát azonban nem szabad a vasutasokkal megfizettetni és ez okból Kossuth Ferencnek rövidesen ki kellene bocsátania a rendeletet, amelyben a tárgyalás alatt levő törvény kereteiben fölemeli a vasutasok járandóságait.

TANÜGY.

(—) **Felvétel az aradi konviktusba.** Az Arad-vidéki Tanítóegyesület és a D. M. K. E. aradi konviktusában az 1907-908-ik iskolaévre még (40) üres hely van. A vidéken lakó szülőknek tisztelettel tudomására hozzuk, amennyiben gyermekeiket a konviktusba óhajtják beírni, sziveskedjenek ezen szándékukat Kovács Vince ügyvivő elnökkel közölni, aki részletes felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál. Egy-egy gyermek teljes ellátásáért havonként 40 koronát kell fizetni. Tanítógyermekek egy hónapra 28 koronát fizet. A D. M. K. E. két féldíjas alapítványi helyet létesített. Ezen alapítványi helyekre árva vagy szegény sorsban élő, szorgalmas, jó viseletű gyermekek hozzátartozói, illetőleg szülői folyamodhatnak. A bélyegmentes beadványok Kovács Vince címére küldendők.

(—) **A tanfelügyelőség köréből.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Faragó János arad-vidéki segédtanfelügyelőt a IX. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

(—) **Evezáró vizsgálat.** Rendkívül kedves és igen tartalmas vizsgálat volt tegnap délután özv. Sváby Pálné magán elemi fiu- és leányiskolájában. Ez a vizsgálat arról tanuskodott, hogy özv. Sváby Pálné kiváló paedagogiai és zékkel vezette az iskolát s hogy Keszler Bell tanítónő, valamint báró Bedeusz Zsuzsanna gyökörli tanítónő nagy ügybuzgalommal s jeles szakértelemmel végezték nehéz munkájukat. A vizsgálatot Faragó János tanfelügyelő nyitotta meg délután 3 órakor. Imádkozás után magyar olvasás következett. A fiúk is, leányok is szépen, értelmesen olvastak. Fel-
tűnt, hogy a nem magyar ajkúak is helyes hangsúlyozással, világos értelmességgel ejtették ki a szavakat s hogy a szóhangsúly mellett a mondatbeli hangsúlyt is feltüntették. Számoltak példákát gördülékenyen, könnyen oldották meg az összes osztályok növendékei. Szópen ment a földrajz is. A térképen természetesen jól tájékozták magukat a kis leánykák. Beszéd- és értelemgyakorlat, nyelvtan szavaiat s ének rekesztették be a vizsgálatot. A tanfelügyelő meleg szavakban fejezte ki elismerését az intézet vezetőjének s a tanítónőknek, a kis növendékeknek pedig nyájas szavakban kívánt kellemes vakációt. A következő növendékek jártak e gondosan vezetett iskolába: Ardeleán Lili, Kajdos Ilonka, Kovács Margit, Leichtmann Edith, Medveczkó Albert, Reinhardt Ilonka, Turchányi Dénes, Zoltai Pista, Dávid Lajos, Blaur Ida, Dietrich Margit, Ispravnik Leticia, Lázár Valéria, Nemény Irma, Oravecz Lenke, Pop Anna, Suci Stella, Weil Magda. Kívánatos volna, hogy ez a 3 óta oly szépen fejlődő magán iskolát a állam vegye gondozásába. Pompás előkészítő iskolája lehetne az állami felsőbb leányiskolának.

Egy tisztviselő ünneplése.

Huszonöt éves jubileum.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Kitüntető ovációban volt része ma est *Hacker Mór*, az aradi *Bing Ede* borkereskedő cég főtisztviselőjének. Abból az alkalomból, hogy a nevezett cégnél egy negyedszázadot eltöltött, barátai és tisztelői társasvacsorát rendeztek a tiszteletére, amelyet az aradi kereskedelmi és ipari testületek, valamint az aradi társadalom előkelőségei tettek a részvételükkel jelentősebbé. A jubileumra rendezett társasvacsorán, amelyet a Központi szállóban tartottak meg, jelen voltak a többek között: *Barabás Béla dr.* és *Müller Károly* orsz. képviselők, *Kristyó János* kereskedelmi és iparkamara elnök, *Tedeschi Viktor*, az Aradi Kereskedők Köre elnöke, *Steigerwald Alajos* ipartestület elnök, *Reinhart Gyula*, kereskedelmi és iparkamara elnök, *Bing János*, a jubiléumnak főnöke, *Kneffel Lajos*, a Hungária kereskedelmi nyugdíjgyesület aradi fiókjának elnöke, *Ottensberg Tivadar* és *Nattland Bernát* vezérigazgatók, továbbá az Aradi Kereskedők Körének a kereskedelmi nyugdíjgyesületnek, az Aradi Magántisztviselők Egyesületének sok tagja és mások.

Tedeschi Viktor lendületes szép beszéddel méltatta az ünnep jelentőségét, a jubiléum tisztviselő érdemeit; majd *Kristyó János* *Kneffel Lajos* az általuk képviselt testületek *Deller Simon* a kartársak nevében, *Bing János* pedig mint a cég főnöke elítették *Hacker Mór* A jubiléum meghatottan válaszolt; kegyelemszavakban emlékezett meg néhai főnökéről, *Bing Edéről*, majd annak utódja, *Bing János* nak mondott köszönetet a jóindulatért, amelyet irányában, s a tisztviselői kar iránt tanusit. *Barabás Béla dr.* hosszabb, nagy lelkesedést keltett beszéddel méltatta az ünnep szociális tanulságait, mély erkölcsi tartalmát, amelyből a törvényhozók is okulhatnak. Az után a kereskedelmi és ipari élet három ve-

zető emberét, Kristyóry Jánost, Steigerwald Alajost és Tedeschi Viktort éltette. *Steigerwald* Alajos az ünnepelt nejét köszöntötte föl, *Domonkos* Lajos pedig a barátok nevében szólalt föl. *Faragó* Rezső, az Aradi Kereskedők Köre titkára a parlamentben életrekapott reakciós és kereskedelemellenes törekvésekre utalva, Barabás Bélára emelt poharat, mint a kiről fölteszi, hogy a parlamentben és pártjában a kereskedelemellenes iránynyal szembe fog helyezkedni. Ezután még több fölköszöntő hangzott el a mindvégig kedves hangulatban eltelt társasvacsorán.

A leányárvaház fellirata.

Ezelőtt:

Fischer Eliz árvaház.

Ezután:

Fischer Eliz árvaház.

Adó a bakk-ra.

*

Az első pillanatban úgy hangzik, mintha a kártya-szenvedély orvossága lenne. S Aradon, ahol a kávéházakban, társas-körökben nyakig fürdenek a modern idők kártya-játékában, a baccarat-ban, az alsóira és egyéb „kommersz“-játékokra fölénytel mosolyognak az emberek, a művelt francia nem játszik paszulyra, hanem bakkozik.

S ugyanakkor, mikor Budapesten egy csunya kaszinó-botrány adja közszápra a baccarat-témáját, Miskolcon érdekes reformra készülnek. Miskolc városában legközelebb behozzák a kártya-adót. A pénzügyi bizottság fogja ajánlani a törvényhatóságnak ezt a reformot. Vessenek adót a kártyásokra!

Ez az adó tulajdonképpen dupla adó, az állam, amint ismeretes, a kártya-bélyeg képeben már régóta behozta a kártya megadóztatását; a miskolci eszme megvalósítása tehát csak községi pótdadója lenne az állami kártya-adónak.

Annyit koncedálni kell, hogy a kártya-adó jogosult, föltétlenül jogosult. Már ma nem lehet azzal érvelni, hogy a kártya nem szenvedély, hanem szórakozás. Ez persze csak a kártyás axiómája, tehát egyoldalú. Nem igaz. A kártya szerencsejáték. Nem a szórakozást keresik a nótórius kártyások, hanem az izgalmakat. A nyereség-vesztés okozta izgatottság, a nyereség vágy, a könnyű pénzszerzés eshetősége, a hirtelen meggazdagodás, vagyonszerzés álma fanatizálja a kártyásokat. Vagy vagy. E két lehetőség között mozog a kártyásember filozófiája. E két lehetőség között felejt el minden kapcsolatot, mely a világhoz csatolja. Érzésmomentumok, a józanság perce csak néha világolnak bele egy percre a kártyás ember lelkébe. Mindent kiöl onnan a játékszenvedély mohósága, láza, a játékasztalhoz való lekötöttség ereje.

Csak az a kérdés, hogy a kártya-adó csökkenteni fogja-e az örülden elharapózott kártyaszenvedélyt. Miskolcon bizonyára így okoskodnak.

A kártya-adó behozatala humánus, emberi és morális szempontból is üdvös dolog. Megszorítása a kártyázásnak, mert a játék megkezdése előtt esetleg még higgadt emberek erkölcsi érzését felkölti a kártya-adó tulajdonképeni oka. Szegény ember,

kispénzü-ember nem szívesen fogja fizetni a kártyacsomagokra kivetett adót és nagyon meggondolja, leüljön-e kártyázni. A vagyonos elem pedig fizethet. Ha fizet, minél többet fizessen. abból a városnak, a köznek van haszna.

A városnak erős jövedelmi forrása lehet a kártya-adó. Miskolcon már 4000 koronát is ajánlottak föl a városnak a kártya-adó bérletéért.

Eddig jól van. Csak az nem áll, hogy a kártya-adó csökkentené a játékdüht. A játékos már eddig is több adót fizet azért a szenvedélyért, amelyet folytat. Itt van elsőnek a *pinkapénz*, a mely a legaktuálisabb. Erős adó lehet ez, ha a Lipótvárosi Kaszinóban rövid idő alatt százötven ezer koronát lehetett belőle sikkasztani. Egy másik adó a fővárosban a kaszinói tagsági díj, a mely a kaszinókban, a biztos menedékhelyeken a hazárdjátékot lehetővé teszi. A szegény ember még azzal is adózik, a mit a kávéházban, kártyázás közben fogyasztania kell.

Ennyi sok adó mellett egy újabb megse kottyán. S épen azokat nem riasztaná el a zöld asztalaktól, a kik nagy pénzben játszanak; hanem ép az ártatlanabbjait, a kommersz-játékok üzőit, a kik igazán szórakozásból játszanak. De az se használna sokat a dolgon, ha a kártya-adónak progresszív-fajtáját találnák föl, például: a legkevesebbet a tárdlira, azután az alsóira, huszonegyre, ferblire; a bakkozik lennének a kártya-virilisták. Mert a kártya-adót mindig az fizeti meg, a ki veszít, a ki nyer, annak csak „üzemköltség!“

A kártya-adót tehát be lehet hozni. Arad bizonyára ép úgy rászorul az új jövedelemre, mint Miskolc. S itt bizonyosan *többet is hozna*. De a kártyaszenvedély ellen valami okosabbat kellene találni.

Fischer Eliz pöre.

Botrány a leányárvaház körül.

Megnyitás — sohanapján

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Évek hosszú során át tervezgettek, beszéltek a Fischer Eliz háromszázezer koronás jótékonycélu adományából felépülő izr. leányárvaházról. Most végre megvalósult a terv: az árvaház készen áll a Fischer Eliz-féle palota udvarán. Még csak a belső berendezés hiányzik. De, amint az előrelátható, ezt a belső berendezést előrelátható időn belül *aligha fogják elkészíteni*, még pedig azért nem, mert Fischer Eliz nem akarja egyelőre berendezni az árvaházat. Ennek az elhatározásnak súlyos oka is van: Fischer Eliz ugyanis *nem akarja átvenni az építéstől és építési vállalkozótól az épületet*, mert az építkezés körül *több szabálytalanságot fedezett fel*. A dologból minden valószínűség szerint *pör lesz*, amelynek eldőlteig az árvaházat *nem fogják hivatásának átadni*.

Az érdekes pör előzményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Az izr. leányárvaházat Niga János építész tervezte és Frick József építési vállalkozó építette, Niga személyes felügyelete alatt. Az építkezés azonban a legnagyobb takarékoság jegyében folyt le: a vállalkozó — amint Fischer Eliz állítja — az eredeti tervtől eltérőleg több

változtatást eszközölt, meg pedig olyanformán, hogy a vállalkozás minél jobban jövedelmezzen. Így például az eredeti tervben felvett és kialakított külső kerítést terméskő helyett cementből, a középoszlopokat téglából, az oszlopfejeket kő helyett szintén cementből készítette. A cement máris repedezett s egyáltalában nem felel meg a külsőleg igen diszes árvaháznak. A főkaput az eredeti tervek szerint négyszárnyúnak tervezték: most csak kétszárnyú. A kapu alatti vörös márványoszlopok az eredeti terv szerint 3 métereseek, tényleg azonban csak 1 méter 70 cm. magasak. A fölépcsőnél egyetlen hatalmas ablakot kellett volna alkalmazni: az építkezés alatt azonban három kis ablakot vágtak oda. A földszintet téglamegtakarítás szempontjából lesüllyesztették a nivó alá. A fertőző betegek szobájához külön lépcsőnek kellett vezetni: ezt elhagyták. A központi fűtőkemencét, amelyet az eredeti terv szerint el kellett volna készíteni, nem készítették el. A leányok fürdőhelyiségeül szolgáló bazint szintén kifelejtették. Az ebédlő mellett — az eredeti tervtől eltérőleg egy mire sem használható, vaksötét folyosót építettek. Dupla ablakok helyett egyszeres ablakokat csináltak. És így tovább.

A sok változtatás nagyrésze az a magyarázata, hogy — amint Fischer Eliz előadja, — mikor a terveket a városhoz beterjesztették, Niga János este öt órakor jött hozzá s eléje téve a terveket, így szólt:

— Kérem, tessék gyorsan aláírni, mert még ma beakarom mutatni a terveket a városnál.

Fischer Eliz aláírta a terveket s *amint mondja, később értesült róla*, hogy azon Niga az építkezés szépségének rovására és a vállalkozó javára *tettekes változtatásokat tett*. Mikor azután Fischer Eliz ezért felelősségre vonta, így felelt:

— T. rv!?! Mi az a terv? Az olyan dolog, mint a szató mintája. A szabó mutat egy mintát, s ha megkapta a megrendelést, úgy szabja a ruhát, ahogy akarja. Én is úgy szabom!

Az építkezés tömérdek összekoccanás között folyt le. Fischer Eliz minden változtatást kifogásolt s számtalanszor megtörtént, hogy közte és Frick között éles és sértő hangú szeszszólalkozás is támadt. Frick ugyanis nem elégedett meg a városhoz benyújtott terven történt változásokkal, hanem — legalább Fischer Eliz ezt állítja, — még a városhoz benyújtott terveken túl is több takarékosági változtatást csinált.

Az árvaházat a vállalkozónak decemberben kellett volna átadnia, de csak május közepén lett készen. Ekkor úgy Niga és Frick, mint Fischer Eliz egy-egy szakértőt neveztek meg az átvétel nyélbe ütésére. A szakértők átvehetőnek találták az épületet, de a rákövetkező napon Fischer Eliznek egy mérnök ismerőse feltárta mindazon hibákat, amelyek az építkezésnél előfordultak. Fischer Eliz ennél fogva *az átvételt megtagadta*. Kijelentette, hogy az épületet csak akkor veszi át, ha azt a vállalkozó az eredeti tervekhez képest átalakítja, ami mintegy 20—25,000 korona költséget okozna, eltekintve a már nem reparálható hibáktól. Erre azonban sem Niga, sem Frick nem voltak hajlandók.

Az árvaház vaskapuját tehát bezárták s május 15-ike óta állandóan folynak a tárgyalások a vállalkozók és Fischer Eliz között. Miután azonban békés elintézésre nincs kilátás, Niga és Frick már a közeli napokban *peres utra terelik az ügyet*. Az árvaház épülete pedig a per befejeztéig ott fog állni *üresen*. Az árvák várhatnak.

Ostromállapot Pétervárott.

A dumát feloszlatják.

A forradalom kitörőben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 15.

A fehér cár birodalmában, mint onnan érkezett táviratok jelentik, ismét kitörőfélben van az egyelőre elfojtott forradalom. Azok a szenvedélyes viták, amelyek a birodalmi дума tanácskozásain folynak, rendkívüli hatást gyakoroltak az eddig békésen élő polgárokra és a népre. A kormány úgy látszik komolyan tart a forradalom kitörésétől, mert megkezdte titkosrendőreivel működését és házkutatásokat rendez a szocialista дума-képviselőknél.

A legizgatottabbak a kedélyek Pétervárott, ahová a kormány nagyszámú katonaságot vont össze, hogy a kitörő forrongást golyóval és karddal vérbe fojtsa. A minisztertanács már el is határozta, hogy a dumát feloszlatja és Pétervárt kihirdeti a statáriumot.

Legujabb távirataink ezek:

Pétervár, június 15. A mai események igen váratlanul következtek be és nagy érdeklődést keltettek mindenfelé. Csapatok és csendőrök örködtek a дума palota közelében fekvő utcák forgalma felett. A tauriai palotát csendőrség veszi körül. A dumában lefolyt viták igen hevesek voltak. Egyes gyárakban nagy az izgatottság. Több kaszárnyában forradalmi emissziariusokat tartóztattak le. A kormány, hogy nagyobb bajokat elkerüljön, kénytelen bátran és erélyesen eljárni. Miután a дума elhatározta, hogy a képviselők kiadatásának kérdését bizottság elé utalja, mely 24 óra alatt tartozik jelentést tenni. A дума feloszlatása halasztást szenved. Másrésztől azonban kétkednek ebben, tekintve, hogy a kormány felállította ultimátumát. Több szocialista képviselő menekülni próbál. Osohl rigai képviselőnek úgy látszik sikerült elmenekülnie. Igen sok függ attól, vajjon dekrétummal megváltoztatják-e a választói jogot. A pesszimisták zavargásoktól és a vasutasok sztrájkjától tartanak. Tekintettel azonban arra, hogy széleskörű óvintézkedések tettek és a fáradt lakosság nyugodtan viselkedik és igazat ad a kormánynak, azt hiszik, hogy eltekintve néhány kisebb incidenstől, minden simán fog lefolyni.

Pétervár, június 15. A rendőrkapitány megparancsolta az összes házmestereknek, akik rendőri szolgálatot teljesítenek, hogy a rendőrség fölszólítására azonnal akcióba lépjenek. Ma reggel több ezred érkezett Pétervárra, amelyeket a munkásnegyedekben helyeztek el. A szocialista képviselőknél házkutatást tartottak, amelynek azonban semmi eredménye sem volt. Az alkotmányos demokraták elhatározták, hogy csak a vádlott képviselőket szolgálattalják ki. Ezzel a birodalmi дума fölmozlatásának sorsa meg van pecsételve.

Pétervár, június 15. Tegnap délután Stolypin miniszterelnök lakásán minisztertanács volt. Közben a cár magához rendelte a miniszterelnököt és a pénzügyminiszter vette át az elnöklést. A tanácskozáson, amelyen Pétervár katonai parancsnoka és a csapatok főparancsnokai is megjelentek, elhatározták, hogy a környékből Pétervárra rendelik a Preobresanski-ezredet és a gárda-dragonyosezredet. Mihelyt a дума fölmozlatása bekövetkezik, Péter-

várott kihirdetik az ostromállapotot és teljes hatalmu kormányzóvá Sarubev tábornokot nevezik ki.

Pétervár, június 15. A дума bizottsága, amely Stolypin kiadatási kérelme dolgában vizsgálatot folytatott, értesítette a miniszterelnököt, hogy még nem fejezte be a vizsgálatot és ezért ennek eredményéről csak hétfőn tehet jelentést. Eddig 350 letartóztatás történt. 15000 vasutas bejelentette, hogy tekintettel az újabb politikai üldözésekre, hétfőn politikai sztrájkot kezd.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Aranyember, dráma. Este: Gül-Baba, operette.
Hétfő: Gyöngyélet, bohózat. (Zóna előadás.)
Kedd: Vig özvegy, operette.
Szerda: Becsteienek, színmű. Gál Gyula vendégfőléptével.
Csütörtök: Székimondó asszonyosság, színmű. Gál Gyula vendégfőléptével.
Péntek: A pálinka, népszínmű. Gál Gyula vendégfőléptével.
Szombat: Elnémult harangok, színmű. Gál Gyula vendégfőléptével.
Vasárnap: Az árendás zsidó, népszínmű. Gál Gyula vendégfőléptével.

* **Mirsky hangversenye.** Páratlan érdeklődés előzi meg Mirsky Mózesnek, a 13 éves csodanékesnek vasárnap esti koncertjét. Akik a Lloyd hangversenyén hallották Mirskyt, a csodálkozás hangján emlékeznek meg a zseniális fiúról, akinek vasárnap esti hangversenye művészeti számba megy. Mirsky egyetlen hangversenyének műsora igazi művészi izléssel van összeválogatva. Énekelni fog: Mozart, Beethoven, Rubinstein, Pergolex, Mendelsohn, Liszt Ferenc dalaiból. Előad ezenkívül több ó héber dalt, melyek Mirsky előadásában frappáns hatást gyakorolnak a hallgatóságra. Az énekszámokat Stroke Henrik, a kitűnő zongoraművész kíséri, aki maga is több zongoraszámmal szerepel a műsoron. Jegyek előre válthatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében és este 7 órától kezdve a Fehér Kereszt szállodában.

* **Gál Gyula vendégjátéka.** A jövő hét játékrendjének uralkodó planétája: Gál Gyula. A legelső magyar dái színész a téli idény alkonyán három estén ragadtatta el csodás alakító erejével Aradváros színházbajáró közönségét. Gál Gyulát oly zajos és meleg ovációkkal környezték, aminő csak igazi nagyságoknak jut osztályrészül. Ez a becéző szeretet bizonyára hozzájárult Gál Gyula újabb elhatározásához. A művész örömmel jó el körünkbe, mert tudja, hogy itt érdem szerint megértik és méltányolják. Ez öröm annyival őszintébb lehet, mert hazajön, amikor Aradra jön. Gál Gyula négy kiváló szerepében lép a jövő hét négy utolsó estéjén az aradi közönség elé. Aradon e négy szerep közül hármát már ismerünk. Szerdán este Rovetta megrendítő színművében, a Becstelének-ben a sikkasztó férjet ábrázolja. Csütörtökön Madame sans gene-ben utólérhetetlen Napoleonját mutatja be, pénteken pedig Zóla regénydrámájának hősit: A pálinka áldozatot, Coupot játsza el. Szombati alakítása Aradon újdonság. Rákosi Vitkor: Elnémult harangok című színművében az oláh pap erőteljes alakját ábrázolja. Ezt a szerepet az aradi bemutaton Zilahy rezsimeje alatt Békés Gyula játszotta.

* **A jövő hét műsora.** A jövő hét játékrendjéből négy estét, szerdától szombatig Gál Gyula vendégjátékai foglalnak le. Hétfőn zónaelőadásban: Gyöngyélet, ez a szellemtől szípor-kázó, kacagtató helyzetekkel teljes bohózat ke-

rül színre. A kaszárnya életvidám légköréből sodort női főalakot Georgettet: Kállay Jolán játsza, aki e szerepével Budapesten a Magyar Színházban óriási sikert ért el. Kedden este ismét a bűbajos zenéjű Lehár operette: A vig özvegy szerepel műsoron.

A geryeszegi választás

Államtitkár és író harea.

A feledékeny elnök.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 15.

Ma folyt le a geryeszegi kerületben a képviselőválasztási harc, amelyben Désy Zoltán államtitkár és Malonyai Dezső író állottak szemben egymással. Az államtitkár támogatására tizenhét képviselő utazott le a kerület községeibe, s erős agitációjuk eredményre is vezetett, amennyiben Désy Zoltánt nagy szótöbbséggel képviselőnek választották.

Részletes tudósításunk:

A geryeszegi választás ma reggel botrányos jelenetekkel kezdődött. Malonyai Dezső választói 7 órakor gyülekeztek Rónay János és Boda Jenő vezetése alatt s a katonai kordonnál várták Désy Zoltán választóit. Keserű Béla főszolgabíró fölszólította a Malonyai szavazókat, hogy távozzanak a kordontól, mire Boda azt válaszolta, hogy nem mennek és hozzátette, hogy aki odajön, azt lelövi.

Mint hogy Boda e szavaknál revolvert is rántott, óriási kavargás támadt s a hatalmas tömeg Boda felé nyomult. Egyre fenyegetőbb lett a helyzet és a Désy pártiak már ki is adták a jelszót:

— Fogjátok meg!

— Ússétek le a kutyát!

A nép már egészen közelébe tódult Bodának és meg is lincseltek volna, ha a válságos pillanatban a csendőrség és a katonaság közbe nem veti magát és ki nem menti Bodát a nép kezéből.

Reggel 8 órakor nyitotta meg a választást a választási elnök, de alig hogy tullestek a megnyitás formáságain, a választási elnök déli 1 óráig felfüggesztette a választást. A fölfüggesztésre egy a választások történetében szinte páratlanul álló eset adott okot. Az elnök ugyan is megállapította, hogy a megyei központi választmánytól nem kapta meg a választói névjegyzéket és így természetesen meg sem kezdhették a szavazást.

Később azután megkerült a névjegyzék és ekkor megkezdődött a szavazatok leadása.

Déli 1 órakor a szavazatok aránya a következő volt:

Désy Zoltán	136
Malonyai Dezső	109

Későbbi távirat jelenti:

A fölfüggesztés után megkerült a választói névjegyzék, amelyet a választási elnök a lakásán felejtett, mire megkezdődött a szavazás. Ezt azonban csakhamar félbe kellett szakítani, mert a választási helyiségben a két párt hívei összeverekedtek és a karhatalom csak nehezen tudta a rendelet helyreállítani.

Déli 12 órakor folytatták a szavazást, a melyre csak gyéren jelentkeztek a választók.

Este háromnegyed 7 órakor, a záróra kitüzésekor a szavazatok aránya ez volt:

Désy Zoltán	411
Malonyai Dezső	217

A választás esti 8 órakor végződött és eredménye az volt, hogy Désy Zoltán államtitkárt nagy szótöbbséggel képviselővé választották.

Vajda informál.

Justh Gyulát gyanusítja.

A kormány rendezte a kidobást.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 15.

Wekerle Sándor miniszterelnök jóakaratu tanácsát úgy látszik nem szivlelte meg Vajda Sándor. A miniszterelnök kérésének ellenére még mindig pertraktálják a mindenképpen csunya botrányt és Vajda ma ismét fölelevenítette az ügyét, amelyről egyoldaluan és ferdítésekkel informált egy külföldi lap tudósítót. A parlament méltóságához nem illő és képviselői jogot sértő eljárásról panaszkodhatik Vajda, de arra a gyanúsításra nem szabad vetemednie, hogy a kormány rendezte és Justh Gyula helyeselte a multkori kituszkolást.

Pedig Vajda ma ezeket mondta egy újságíró előtt, amint az az alábbi távirati tudósításból kitűnik:

A *Tägliche Rundschau* c. berlini lap budapesti levelezője ma Vajda Sándor országgyűlési képviselővel beszélgetést folytatott, amelynek során Vajda a következőket mondta:

— A képviselőházban elmondott beszédemben, melynek kapcsán fölolvastam a magyar és román verseket, semmi kétséget nem hagytam fenn, hogy a fölolvastott verseket elítéltem. A függetlenségi párt részéről azt állították, hogy a magyar nemzetet gyalázó verseket titokban csempésztem a jegyzőkönyvbe. Ez nem igaz. Én hangosan olvastam és pártfeleim meg is értették őket.

Amikor az első botrány megtörtént, egy ideig kerültem a Házat, hogy elejét vegyem a további skandalumoknak. Távol maradásom a képviselőház üléseiről nyugtalanságot keltett választóim körében, miért is a nemzetiségi klub úgy határozott, hogy meg kell jelennem a Házban. Erről a határozatról értesítették Wekerle Sándor miniszterelnököt és Justh Gyulát. Wekerle még a minisztertanácsba is vitte a dolgot, amelynek pedig ott semmi keresnivalója sem volt. Minthogy a kormány nem tudta elérni, hogy ne jöjjenek a Házba, a kormány rendezte, a személyem ellen intézett támadást. Bizonyítékaim vannak, hogy a miniszterek mind a támadók mögött állottak s amikor kituszkoltak, Wekerle azt mondta:

— Ugy kell a disznónak, miért vonakodott kimenni.

Az ülés megnyitását fél órával elhalasztották, — folytatta Vajda, — ami sohasem történik meg és ez alatt valamennyi szerepet kiosztották. Alig hogy megnyitott az ülés, tíz percere fölfüggesztették. Ez volt a jel a tetteleges inzultusra. Alig, hogy eltávolítottak engem, jelentették a dolgot Justh Gyulának, aki azt válaszolta:

— Igy van jól!

A beszélgetést Vajda így fejezte be:

— A kormány úgy fogja lehetetlenné tenni a parlamentbe való belépésem, hogy nem a Házban, hanem az utcán fanatizált diákokkal és fölbérelt csöcselékkel támadtat meg.

Vajdának ezt a képtelen gyanúsítását erőlyesen vissza kell utasítania a kormánynak, amely helyesen cselekszik, ha a jövő héten kezdődő vizsgálat keretében belevonja ezeket a külföldnek szánt rágalmakat.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A gazdasági egyület ülése: Az aradvármegyei gazdasági egyesület 1907. évi június hó 21-én délelőtt fél 10 órakor, Aradon az

egyesületi székház tanácstermében tartja IV. igazgató választmányi ülését. A tárgysorozat fontosabb pontjai: Elnöki jelentés az egyesület működéséről. Földművelésügyi miniszter leiratai. A nagyzerindi volt telkesgazdák közös legelőjének felosztása tárgyában. Katonai ellátási cikkek bevásárlására vonatkozó hadügyminiszteri szabályrendeletet magtárszövetkezetekkel való közlés céljából megküldi. Védjegy lajstromozásokra vonatkozó kereskedelemügyi miniszteri rendeletet másolatban megküldi. Aradi szakelőadásokra engedélyezett államsegély elszámolását jóváhagyja. Lokomobiloknak külföldről való kedvezményes szállítása tárgyában. A szerb tövis irtása érdekében kiadott rendeletet másolatban küldi. Aradmegye főispánjának átirata. A hat éven tul szolgált altiszteknek gazdaságokba való felfogadása tárgyában. A gazdasági munkás- és cselédlakásokra vonatkozó vármegyei szabályrendelet megalkotása tárgyában véleményt kér. A mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való szervezése tárgyában. A szesz kontingentálási törvény revíziója tárgyában. A fokozatos adórendszer életbeléptetése érdekében.

(*) Az aradi Kölcsey-egyesület választmánya folyó évi június hó 17-én, hétfőn délután 5¹/₂ órakor a közösi polgári fiúiskola tanácstermében ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az állami tisztviselők országos egyesületének aradi vidéki köre 1907. év június hó 23-án délelőtt 11 órakor az aradi Turista Egyesület termében (Deák Ferenc-utca Vass-szálló, földszint az udvarban) rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: Évi jelentés a kör tevékenységéről. Számvizsgálók jelentése a lefolyt év számadásáról. Jövő évi költségvetés. Tisztviselői hitelszövetkezet létesítése iránti előterjesztés. Új tisztikar választása. Időközben beérkező esetleges egyéb indítványok. Indítványok a közgyűlés napját megelőző 3 nappal Barsy Aurél sóhivatali ellenőr urnál írásban nyújtandók be. Kosinsky Viktor, társelnök.

(*) Az aradi magántisztviselők egyesülete e hó 16-án, délelőtt 11 órakor a városnáza emeleti tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok ezuton meghívhatnak Napirend: 1. Az elnök és társelnök lemondása. 2. Alapszabályok módosítása. A tárgyak fontosságára való tekintettel a kartársak minél számosabb megjelenését kéri az elnökség.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyező és temetkezési egylete f. hó 16-án, vasárnap d. u. 8 órakor tartja a városnáza földszinti kistermében rendkívüli közgyűlést. A tagokat pontos megjelenésre ez uton is meghívja az elnökség.

Az aradi amerikai párbaj.

Keresik a gyilkost.

Aradiak az ellenfelekről.

Mese, vagy igazság?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Czeisler Sámuel megrendítő tragédiája még ma is élénken foglalkoztatja az egész ország sajtóját. Az ellenfél hollétéről közelebbit mindeddig nem sikerült kideríteni s valószínű, hogy a bűnös ember tetének következményeitől félve ismét Amerikába szökött. A mai napon különben felmerült az a kérdés is, hogy vajjon az amerikai párbaj nem volt-e csupán ürügy az öngyilkosságra s nem anyagi zavarok kergették-e Czeislert a halálba. Mert noha az amerikai párbajról felvett jegyzőkönyvet Czeisler írásai között megtalálták, emberi ésszel mégis elképzelhetetlen, hogy valaki egy husz esztendő előtti, meg gondolatlan fővel elkövetett cselekedete miatt a halálba rohanjon. Becsületszó — különösen abban a társadalmi osztályban,

amely nem ragaszkodik tulságosan a kaszinói paragrafusokhoz, — sohasem lehet elég erős az élethez való ragaszkodás lebirására, hacsak más, egyelőre ismeretlen körülmények nem játszanak közbe ebben a sötét tragédiában.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma beszélt a Vas szálloda egyik alkalmazottjával, Schiller Lajossal, aki Czeislernek iskolatársa volt s a következőket mondotta el az öngyilkos kereskedőről:

— Czeislerrel itt szolgáltunk együtt Aradon. Ki sem mondhatom, mennyire felizgatott ennek a sötét eseménynek a hire. Nem is akartam elhinni, hogy Czeislerről van szó, mert hihetetlen, hogy egy ötven esztendő ember ilyen ostobaságot kövessen el. Czeisler maga szakmájában a tollkereskedésben európai hírű ember volt. Apja tekintélyes gabonakereskedő volt, s az ő halála után kezdett Czeisler tollkereskedéssel foglalkozni. Együtt nevelkedtem a szerencsétlenel, akinek Czako Vilmos, az ismert színész, unokaöccse. Együtt maturáltunk a hódmezővásárhelyi gimnáziumban s együtt vonultunk be a szegedi 46-ik gyalogezredhez. Czeislert 1882-ben szabadságolták. Aradra úgy került, hogy a szegedi ezred egy zászlóalját az árviz után Aradra helyezték. Ennek a zászlóaljnak a pótkeretéhez volt beosztva Czeisler s állítólag ott szolgált Neustadtler Ujlaki Géza is. 1884-ben Czeisler Aradon volt 13 napos fegyvergyakorlaton. Igen kedves, jóra való, szelid lelkű ember volt, jó kedélye sohasem hagyta el s noha csendesesen viselkedett, valóságos uriember volt. Egyidőben járt vele a hódmezővásárhelyi iskolába Szondy György aradi kincstári ügyész és Szondy Béla aradi anyakönyvvezető is. Amikor Aradon szolgált, a 46-ik gyalogezred parancsnoka Thier ezredes, a későbbi szegedi altábornagy volt.

Ujlaki Gézának egyik aradi ismerőse a következőket mondotta el az elvetemült emberről:

Ujlaki Géza botrányairól annak idején igen sokat beszéltek Aradon. Ezek a botrányok idézték elő azt is, hogy Ujlakinak hirtelen, váratlanul kellett elhagynia a katonai szolgálatot. A legénység reszketett tőle, mert a legválogatottabb kintásokat találta ki a legcsekélyebb hibák miatt is. Nagyon könnyelmű fráter volt s nem tudni, honnan szerezte annak idején a pénzt állandó lumpolásaihoz. Egyik bátyja gépkereskedő Orosházán, a másik künn van Amerikában. Valószínű, hogy ehhez ment ki ő is s ennél tartózkodott, de közelebbit egész amerikai életéről nem tudni.

Mint fővárosi tudósítónk jelenti, egy hírlapíró ma felkereste Czeisler Sámuel jegyesét, Mandel Katicát, aki azonban nem volt odahaza s így az újságíró csupán a leány anyjával, özv. Mandel Adolfnéval beszélgetett. Az öreg asszony elmondotta, hogy leányát hat év előtt jegyezte el Czeisler, aki azonban az amerikai párbaj ügyét a legnagyobb titokban tartotta. Ragaszkodott ahhoz, hogy leányom az esküvő után Hódmezővásárhelyre költözzék. A párbajról sohasem beszélt, említést sem tett róla. Csupán egy esetben, mikor éppen a párbajozásról beszélgettünk, említette nevetve, hogy katonakorában neki is volt párbaja. Ellenfele azóta kiment Amerikába, s úgy tudja, azóta meg is halt.

Egyik fővárosi lap föltűnő adatot közöl, mely a család egyik tagjától ered. Eszerint nem egészen biztos, hogy amerikai párbaj történt. Lehetséges, hogy Czeisler kedvezőtlen egészségi és vagyoni állapota miatt kereste a halált s az igazi ok eltitkolása céljából írta

hátrahagyott leveleiben, hogy amerikai párbaj áldozata.

Az eset számos részlete így még tisztázásra vár, ami csak akkor történhetik meg, ha a vidéki hatóság megkeresésére a budapesti rendőrség is teljes erejével, a rendelkezésére álló nagyobb apparátussal végzi a nyomozást.

Czelsler ellenfeléről mindeddig nem tudni semmi közelebbit. A hédmezővásárhelyi rendőrség a legszorgosabb kutatás mellett sem tudott nyomára akadni, a fővárosi rendőrség pedig megállapította, hogy Budapesten negyven év óta Neustädler Ujlaky Géza nevű ember nem tartózkodott. Valószínűnek tartják, hogy Ujlaki álnév alatt tartózkodik a fővárosban s a rendőrség most ebben az irányban nyomoz.

Egyik fővárosi lap ma reggel azt a hírt bocsátotta világgá, hogy a honvédelmi miniszter utasította az aradi állomásparancsnokságot, közölje a szegedi rendőrséggel mindazon továbbszolgáló altisztek nevét, akik az 1879—1882 közti időben Aradon szolgáltak. Miután *Arendt* Lajos dandárparancsnok jelenleg fehértemplomban van szemleuton, az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa egy magasállású katonatisztől kért felvilágosítást e birre vonatkozólag. Az illető katonatiszt, akinek állásánál fogva tudnia kellene, ha ilyen irányu megkeresés érkezett volna Aradra, kijelentette, hogy a hírből egy szó sem igaz, már csak azért sem, mert a továbbszolgáló altisztekről minden ezred maga vezeti a feljegyzéseket, tehát a 33 ik hadkiegészítő parancsnokság mit sem tudhat a 46-ik gyalogezredben szolgált altisztekről. A szóbanforgó katonatiszt egyébként kijelentette, hogy ő is tulságosan valószínűtlennek tartja az amerikai párbaj történelmét.

SPORT.

+ **Kerékpárverseny.** Az aradi *Meteor Kerékpárklub* folyó hó 16-án délután 3 órakor a Simándi országuton házikerékpárversenyt tart a következő programmal: 1. Megnyitóverseny 3 km. 3 díj, egyleti zárt. 2. Idegenek versenye 5 km. 3 díj, indulhat minden oly kerékpáros, ki nem egyleti tag. 3. Főverseny 10 km. fordulósval egyleti zárt 3 díj. 4. Vigaszverseny 2 km. 2 díj, egyleti zárt. Nevezési díj 2 korona. Nevezni lehet a startnál. Indulás a Vass kávéházból fél három órakor.

Technikai obstrukció.

Horvát készülődések.

Béketárgyalások.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, június 15.

Miután az indítványok körül támadt kavargást Wekerle Sándor a Ház mai ülésén egy merész halasztási indítvánnyal ideig-óráig elodázta, a politika mezőin csak a horvátok obstrukciójának felhője okoz árnyékot. A többi árnyékok — a kiegyezés és más apróságok ezidőszereint nem foglalkoztatják a képviselőket. Törje a fejét a kormány. A horvát obstrukció azonban mind fenyegetőbb méreteket kezd ölteni s komolyan fenyeget a technikai obstrukció réme is.

Távirati tudósításunk:

Drohobeczky békepontosatai.

Drohobeczky Gyula kőrösi püspök ma folytatta akcióját a magyar-horvát konfliktus elsimitása dolgában. A püspök ma *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel és *Szterényi* József államtitkárral tanácskozott. E tanácskozás során a vasuti szolgálati

rendtartásnak két újabb módosítása merült föl. *Drohobeczky* bizik abban, hogy sikerülnie fog az ellentéteket kiegyenlíteni, de a kormány körében kevésbé biznak a tárgyalások sikerében.

A horvát békekövet javaslata szerint a következők lennének a béke föltételei:

1. A vasutasok szolgálati rendtartási javaslatában a 4. szakasz, amely szerint az államvasutak hivatalos nyelve a magyar, meg volna toldandó azzal, hogy ez az intézkedés *nem érinti* az 1868: XXX. törvénycikk 57. szakaszát, mely szerint Horvátországban a közös hivatalok nyelve a horvát.

2. A magyar kormány kiépíteti a dalmát vasutat.

3. Miniszteri rendelet jelenik meg, amely megengedi, hogy a horvát *vicinális vasutak hivatalos nyelve a horvát.*

A horvátok makacsul ragaszkodnak követeléseikhez, míg *Kossuth* Ferenc és *Szterényi* Lajos viszont, hir szerint, kijelentették, hogy *nem várnak tovább*, hanem erélyesen hozzálátnak a horvát tuzók leszereléséhez.

Jön a technikai obstrukció.

A horvátok a *legvegsőre szánták el magukat* és hir szerint mostani obstrukciójuk után *átérnek a technikai obstrukcióra.* Összesen csak hatan vannak, akik nem vesznek részt az obstrukcióban és rövidebb magyar beszédet fognak mondani. A többiek az általános vita bezárása után, a részletes tárgya ásnál határozati javaslatokkal, indítványokkal és névszerinti szavazásokkal huzzák majd a vitát és ha ezekkel az eszközökkel végeztek, akkor — amint eredetileg tervezték — *lemondanak a delegátusságról*, ahogyan ők magyar képviselőségüket nevezik.

Szell Kálmán — bankormányzó.

Komoly politikai körökben is megerősítik, hogy *Szell* Kálmán vezetője lesz a Magyar Jelzálog Hitelbanknak. Minthogy az összeférhetlenségi törvény miatt igazgatója nem lehet a banknak, *Szell*nek új állást kreálnak, amelyben *kormányzónak* fogják nevezni. Erről az állásról a törvény nem intézkedik.

Erdekes, hogy a függetlenségi párton nem azt veszik rossz néven, hogy egy politikus ilyen állást vállal, hanem azt, hogy ismét 67-es és nem 48-as kapja.

HIREK.

— **Glac Antal ajánlja Tisza Istvánt.** *Nagyvárad*-ról táviratozzák: *Biharmegye* állandó választmányának mai ülésén *Tisza* István grófot választották meg az első szakosztály elnökévé, az elhunyt *Hegyesi* Márton helyébe. Tiszát *Glac* Antal főispán ajánlotta, mire a választmány egyhangulag meg is választotta. — *Szatmármegye* átiratára, amelyben a kormány üdvözlésére hívja föl a törvényhatóságokat, az állandó választmány *Miskolczy* Ferenc alispán indítványára azt határozta, hogy az átiratot egyszerűen tudomásul veszi, mert az utóbbi időben nem merült föl semmiféle olyan körülmény, amely a kormányüdvözlését szükségessé tenné.

— **Pókász Imre kitüntetése.** Megírtuk, hogy *Pókász* Imre aradi állami tanítóképzői tanárt

az igazgatói címmel tüntette ki a király. Az erre vonatkozó királyi kézirat ma jelent meg a hivatalos lapban s így szól:

Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére *Pókász* Imre aradi állami elemi iskolai tanítóképző intézeti tanártnak, a tanítóképzés terén buzgó működésével szerzett érdemei elismerésül az elemi iskolai tanítóképző intézeti igazgatói címet adományozom. Kelt Bécsben, 1907. május hó 25-én. *Ferencz* József, s. k. Gróf Apponyi Albert s. k.

— **Képviselők botránya.** *Ricze* osztrák reich-rathi képviselő és *Khevenhüller* gróf között botrányos jelenet játszódott le a glandsdorf—st. weiti pályaudvaron. *Khevenhüller* gróf, aki *Ricze*vel szemben a választáson elbukott, heves szitkokkal támadt *Ricze*re, aki azt válaszolta, hogy ha valami elintézni valója van, annak a helye nem a nyilvánosság. A gróf rárontott a képviselőre s arcul akarta ütni. Az ütést a képviselő botjával tartóztatta fel. *Ricze* képviselő büntető följelentést tett *Khevenhüller* gróf ellen.

— **Készül a tömegsztrájk.** Egy nem tulságosan megbízható fővárosi estilap jelenti: Iparosok körében csaknem bizonyossággal beszélnek a készülő tömegsztrájk-ról, amely válasz volna gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternek a munkásszervezetek ellen indított harcára. A tömegsztrájk, hirforrásunk szerint, e hó 22-én, szombaton venné kezdetét. A bizalmi férfiak utasítást kaptak, hogy e terminus előtt egy nappal értesítsék a munkásokat a munka abbahagyásáról. A tömegsztrájk nemcsak az ipari munkások, hanem a többi foglalkozási ágak sztrájkját is jelenti. A hírt részünkről fentartással közöljük.

— **Miniszteri osztálytanácsos és tanítónő.** *Budapest*-ről táviratozzák: *Nedeczky* vizsgálóbíró ériekes vesztegetési ügyben folytat vizsgálatot. *Faragó* Irén hajduböszörményi kineveztetését kérte a kultuszminisztertől és személyesen is eljárt kineveztetése érdekében. Megjelent *Makay* Béla miniszteri osztálytanácsosnál és 400 koronát ajánlott fel neki, ha kinevezik. A szerencsétlen leány nem tudta, hogy *Apponyi* Albert gróf miniszter az előző napon aláírta kineveztetését. Mivel *Makay* feljelentést tett a miniszternél, hogy *Faragó* Irén meg akarta őt vesztegetni, *Apponyi* visszavonta a kinevezését. A tanítónő erre több vidéki lapban nyilatkozatot tett közzé, amelyben megnevezett egy miniszteri tanácsost, akinek ügyvéd-fia ilyen kinevezéseket jöpinéért kieszközöl. Elmondta még a tanítónő, hogy *Nyáray* Albert gróf miniszteri fogalmazó hipnotizálta őt, mielőtt *Makay*nál eljárt. A miniszteri osztálytanácsos megindította *Faragó* Irén ellen a sajtópört, amelynek során egész sereg előkelő tanut hallgatott ki a vizsgálóbíró, köztük *Molnár* Viktor államtitkárt, *Avaméth* Lajos nyug. miniszteri tanácsost, *Makay* Béla miniszteri osztálytanácsost, *Benedek* János országgyűlési képviselőt és még másokat. *Makay*nak tudvalevőleg ezelőtt *Schönberger* bárónővel is hivatali összetűzése volt, majd pörre ment a dolog, amelyből később a Polónyi-botrány keletkezett.

— **A Farkasházy-Lovászy párbaj.** *Budapest*-ről táviratozzák: *Farkasházy* Zsigmond orsz. képviselő a *M—g* sértő cikke miatt tudvalevőleg provokálta a lap felelős szerkesztőjét, *Lovászy* Márton orsz. képviselőt. Minthogy *Farkasházy* tegnap a *Nagy* Emil-lel vivott párbajban megsebesült, a segéddek a *Farkasházy—Lovászy* párbaj megvívását a jövő hétre halasztották.

— **Kivándorló Aradiak.** Az aradi rendőrség kivándorlási osztályának ebben a hónapban a szokottnál több dolga akadt azokkal, akik ide-

genbe szándékoznak vándorolni, hogy ott próbáljanak szerencsét. Lapunk más helyén megírtuk, hogy a kizárt építőmunkások tetemes része hagyja itt Aradot. Ezekon kívül még számosan kértek külföldre szóló utlevelet az aradi rendőrségtől. Június hó elejétől a mai napig az alábbiak kértek utlevelet:

Amerikába: Gallay Istvánné, asztalossegéd neje, Borbély Mihályné napszámosnő, Popovics József borbélysegéd, Langeckert Margit varróleány, Kappinger Margit cselédleány, Barna György vaggongyári munkás, Gajcsán Vazul napszámos, Szecső Erzsébet varrónő, Schmidt János napszámos. **Romániába:** Jakab Andrásné napszámosnő, Polónyi György kovácssegéd, Ármáczky Miklós molnársegéd, Árgyelán Mária nevelőnő. **Németországba:** Benkő István festősegéd.

— **Vaszi József temetése.** Ma délután öt órakor temették el nagy részvét mellett *Vaszi Józsefet*, Aradvármegye utolsó várnagyát. A temetésen nagyszámu gyászoló közönség volt jelen. A 48-as agghonvédek *Simay István* vezetésével gyászfátyollal bevont lobogóval tisztelettel vonultak ki, ugyancsak *Dálnoki Nagy Lajos* alispán vezetésével Aradvármegye tisztikarának nagyrésze. Jelen volt még a temetésen *Barabás Béla*, *Salacz Gyula* és még számosan. *Vaszi József* holttestét a felső temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **A chilei földrengés.** Buenos-Ayres-ből táviratozzák: Bihléből ideérkezett táviratok szerint: a földrengés, amely tegnap Valdiviában dult, az egész német városrészt a rémet sörfőzdével és az összes gyárakkal együtt rombadöntötte. Két személy életét veszítette és a romok alól számos sebesültet húzták ki. A földrengés két és fél percig tartott.

— **Egy udvari tanácsosné életveszedelemben.** *Neuman Ármán* udvari tanácsos hűvösvölgyi villájában *Balázs Gábor* kocsis a szobalánnyal összeveszett és késsel megtámadta. *Neumanné* a leány segítségére sietett, mire a kocsis az asszonyra támadt, aki szobájába szaladt és ott eltorlaszolta magát. *Neumanné* a férjéért telefonált, ki a rendőrség segítségét kérte. Mire négy rendőr megérkezett a kocsis megszökött. A villát egész éjjel őrzik.

— **Szeged új főkapitánya.** *Szeged*ről táviratozzák: *Kelemen Béla* főispán a *Rainer József* öngyilkosságával megüresedett rendőrfőkapitányi állásra 6 pályázó közül *Baksa Lajos* dr. hódmezővásárhelyi ügyvédet, Hódmezővásárhely volt polgármesterét nevezte ki.

— **Csalás Vázsonyi nevével.** *Budapest*-ről táviratozzák: Ma a fővárosi rendőrfőkapitányságon *Müller József* kéményseprőmester följelentésére érdekes letartóztatás történt. *Müllernél* ugyanis megjelent egy fiatal ember, aki *Gáspár József* kereskedelmi miniszteriumbeli tisztviselőnek mondta magát és elmondta, hogy Lovrinban megüresedett a kéményseprői mesterség, amely évente 15.000 korona jövedelmet hajt. *Gáspár* hajlandó volna befolyását érvényesíteni, hogy *Müller* kapja meg a kéményseprőséget, a baj csak az, hogy erős ellenfele van, akit *Vázsonyi Vilmos* protegál. De *Vázsonyi* nem nehéz leszerelni, csak 8000 korona kell hozzá. A kéményseprő gyanusnak találta a dolgot és ezért azt mondta a fiatalembernek, hogy nem tudja magát még elhatározni, de előbb megbeszéli a dolgot az apósával. *Müller* későbbre rendelte magához a fiatalembert, de nem az apósához ment, hanem a rendőrségre és ott feljelentést tett. A rendőrségről két detektivet küldtek ki s ezeket *Müller* szobájában elbujtatták. A detektívek jelenlétében *Gáspár* megismételte ajánlatát, ekkor a detektívek előléptek rejtekhelyükről, letartóztatták a

fiatalembert és előállították a főkapitányságnál. A vallatás során kiderült, hogy *Gábris Dezső*-nek hívják. Tagadta, hogy *Müllert* be akarta volna csapni, ő tényleg megakartta neki szerezni a kéményseprőséget és honorárium fejében kérte a 8000 koronát. A rendőrségen kiűnt, hogy *Gábris* feje annak az okmányszerző vállalatnak, amelyvel a rendőrségnek a multkor annyi dolga akadt.

— **Erettségi vizsgálatok a gimnáziumban.** Ma fejezték be az aradi királyi főgimnáziumban az érettségi vizsgálatokat, *Tomcsányi Lajos* páter elnöklelte alatt. **Jelesen éret:** *Keller Benedek*, *Buzsits Ferenc*, *Schiffer Ede*, *Szondy György*, *Telegut János* és *Almás Erzsébet*. **Jól éret:** *Ausz erweil Miksa*, *Boros József*, *Guttman Antal*, *Lukács Gyula*, *Luczay Kornél*, *Müller Vilmos*, *Rácz Gyula*, *Szemes József*, *Vincze Béla*, *Gross Ilona* és *Reier Margit*. **Egyszerű éret:** *Bittner Béla*, *Embey Iván*, *Hitel Oszkár*, *Kempelen Rezső*, *László Sándor*, *Mandel Andor*, *Méri Emil*, *Miklósy Emil*, *Orfi Gyula*, *Pap Jenő*, *Seculin Sebő*, *Stepanov János*, *Tesits Milivoj*, *Török Dezső*, *Török Frigyes*, *Vincze József*. Hat tanulót egy-egy tárgyból javító vizsgálatra utasítottak. *Fetter Elemér*, *Kocsis István*, *Márton Sámuel* és *Nesnera Odön* reáliskolát végzett növendékek latinból a kiegészítő érettségi vizsgát jó eredménnyel tették le.

— **Eljegyzés.** *Drucker Henrik*, a Magyar Általános Hitelbank főtisztviselője ma este eljegyezte *Schauer Szidi* kisasszonyt, özv. *Schauer Mór*né leányát.

— **Szerencsétlenség a gyakorlótéren.** *Nagy várad*ról táviratozzák: A kardói gyakorlótéren ma a 4. honvédegyalozóezred bábukra lövöldözött éles töltényekkel. Gyakorlat közben egy bábú lövés következtében fölrobbant és *Rab Dezső* hadnagyot s egy *Dávid* nevű közlegényt súlyosan megsebesített.

— **Erettségizett kisasszony.** *Grimm Gabri* kisasszony, *Grimm József* aradi nagykereskedő leánya a temesvári állami főgimnáziumban tegnap kitűnő sikerrel letette az érettségi vizsgát. A fiatal hölgy a tanári pályára készül.

— **Verzár Sándor temetése.** Ma délután négy órakor temették el *Verzár Sándort* nagy részvét mellett. A koporsót *Takács Vitus* római katolikus főtisztelendő szentelte be, amelyet számos koszorú és csokor borított. A temetésen a *Verzár* és *Jakabffy* családokon kívül testületileg jelent meg a járásbíró és tisztviselői kara *Babó Iván* járásbíró vezetésével. A temetést *Csutak Károly* temetkezési intézete rendezte. A koporsót a következő feliratu koszorúk borították: Felejthetetlen jó apáknak — *Sándor*, *Gyula*, *Herminka*. Rokoni szeretettel — *Marci*. Szeretett sógnak — *Hermin*. Felejthetetlen bátyámnak — *Verzár István* és családja. Kegyelete jeléül — *Ilka*. Felejthetetlen bátyámnak — *Verzár Béla* és családja. Szeretett kártársunknak — A törvényszék kezelő tisztviselői. Keszler Ede és neje — kegyelettel. Kegyeletük jeléül — kir. járásbíró, kir. törvényszék. Felejthetetlen férjemnek — *Nettyd*. Jó édes atyáknak — *Béla* és *Tilda*.

— **Aradra szökött örült.** A nagylaki csendőrség telefonon értesítette az aradi rendőrséget, hogy *Hajdu Judit* 25 éves elmebajos leány megszökött Nagylakról és Arad felé vette útját. Minthogy a leány közveszélyes örült, a nagylaki csendőrség megkereste az aradi rendőrséget, hogy tartóztassa le és szállítsa be a kórház megfigyelő osztályába. Az aradi rendőrség a megkeresés alapján kerestette a szerencsétlen leányt, de mindeztideig nem sikerült nyomára akadnia.

— **Egy jegyespár balesete** *Vágbesztercéről* jelentik: Az itteni állomásnál 13-án *Kosztka* kaszthelyi csendőrhadnagy automobilján menyasszonyával, *Friedrich József* főellenőr, állomásfőnök leányával automobilon kirándult. Este hazajöve, az automobil felborult és a bennülők kiestek, *Kosztka* hadnagy és chauffeur csak

csekély horzsolást, de a menyasszony súlyos agyrázkodást szenvedett.

— **Táblabíróknak tilos!** *Budapesti* tudósítónk jelenti: A kir. kuria kisebb fegyelmi tanácsa néhány hét előtt tárgyalta *Kondor László* kir. táblabíró címmel és jelleggel felruházott kolozsvári törvényszéki bíró fegyelmi ügyét s a táblabíró azért, mert részt vett egy ottani pezsgőgyár alapításában s üzleteit is lebonyolította, rosszalásra ítélte. A táblabíró ez ítélet ellen felebezett a nagyobb fegyelmi tanácshoz, amely mára tüzte ki a fegyelmi ügy tárgyalását. *Bodon László* táblabíró azonban a napokban visszavonta felebbezését, minélfogva a tanács ma nem is tárgyalta az ügyet. Az elsőfoku ítélet ennélfogva jogerőssé vált.

— **Zsoldics nem kapott kegyelmet.** *Szatmár*-ról jelentik: A rendőrfőkapitánytól vett hivatalos értesülés szerint *Zsoldics Mihály* királyi megkegyelmezéséről szóló, a fővárosi lapokban megjelent hír alaptalan. *Tarkóczy Gyula* satmári főkapitány az illavai fegyház igazgatóját táviratban kérte, hogy ez ügyben adion felvilágosítást, mert *Zsoldics* felesége és két fia a satmári vonatokról epedve várta *Zsoldics Mihályt*. Az illavai fegyház igazgatójától rögtön megérkezett a távirati válasz, melyben tudatja, hogy *Zsoldics* nem kapott kegyelmet.

— **A katonatisztek tánca.** *Berlín*ből írják, hogy a Saganban állomásozó ötödik tüzérezred tisztikara bált rendezett, amely után a finácok, mint adókövetők, huszonöt márka adót róttak ki a tisztokra, mint a vigság rendezőire. A tisztok azonban kijelentették, hogy ők mentek a „Lustbarkeitssteuer“ alól, mert a tánc olyan dolog, amely alól katonatiszt nem vonhatja ki magát és ennek következtében a táncot, ha katonatiszt ropja, olybá kell venni, mint egy a szolgálathoz tartozó funkcióknak teljesítését. A sagan hatóság azonban legalábbis vitásnak találta ezt a felfogást és az esetről jelentést tett a hadtestparancsnokságnak, reklamálva persze a kivetett adót. A hadtestparancsnok azonban a tisztok nézetét osztotta és kijelentette, hogy a táncnak, katonatiszteknel, szolgálati jellege van. Hasonlóképpen nyilatkozott a hadügyminiszter is. A sagan városi tanács azonban nem akar belenyugodni a dolog illetően elintézésébe és pert akar indítani a tisztikar ellen. A pör mindenesetre érdekes lesz, mert véget vetve a konfliktusnak, meg fogja állapítani, vajjon a tánc csakugyan hozzátartozik-e a német tiszt szolgálati kötelezettségeihez, amely esetben magától következnek, hogy az olyan tiszt, aki nem tud táncolni, katonai szolgálatra — untauglich! . . .

— **Az aradi gyermekórház pályázata** Az aradi gyermekórház pályázata ma járt le. A pályázatokat csak kedden fogják felbontani *Károlyi Gyula* gróf főispán jelenlétében.

— **Halálba kergetett gimnázista.** Tegnap délután *Bálintfi Károly* fuvaros egy átlőtt halántéku, teljesen oszlásnak indult hullára bukkan a Kolozsvár mellett levő Hója erdőben. A borzalmas leletről azonnal jelentést tett a rendőrségnek. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a hulla öt hat nap óta fekszik az erdőben. Megállapítást nyert, hogy a halott ifju *Sztán János*, a református kollégium VII. osztályának hallgatója volt, valamint az is, hogy *Sztán öngyilkosságot követett el*. Az alig tizennyolc éves fiatalembert hir szerint egyik tándrának szigorúsága kergette a halálba. Allitól a gimnázium németnyelv tanára kijelentette *Sztánnak*, hogy hiába is tanul, úgy is megbuktatja az évrő vizsgálaton. Az amugy is exaltált lelkű, zárkózott természetű gimnázistát annyira elkésértette ez, hogy állandóan az öngyilkosság eszméjével foglalkozott. Hat nappal

ezelőtt nyomtalanul eltűnt az intézetből. Mint most meglehet állapítani, egy revolvért szerzett be s ezzel követte el az öngyilkosságot. Jobb haléntékán lőtte magát. A rendőrség a bonctani intézetbe szállította Sztánt.

— **A honvédhuszárok panasza.** Zágrádból jelentik nekünk: A *verőcet* katonák bántalmazása dolgában az *Agr. Ztg.* holnapi számában a következő részleteket közli: *Marsall* Gyula báró dandárnok Verőcében a tizedik honvédhuszárezred megtekintése alkalmával fölszólította azokat a katonákat, akiknek panaszuk van följebbvalójuk ellen, hogy lépjenek elő. *Marsall* báró ugyanis számos levelet kapott, amelyeknek írói bántalmazás miatt panaszkodtak. A dandárnok fölszólítására nem kevesebb, mint *nyolcvan katona lépett ki*, akik megneveztek azokat a tiszteket és altiszteket, akik őket bántalmazták. A dandárnok följelentést tett a zágrábi kerületi parancsnoksághoz, amely *Hreljánovic*-hadbíró alezredest bizta meg a vizsgálattal. A vizsgálatnak az lett eredménye, hogy *Lubielszki* János gróf őrnagyot áthelyezték és helyébe *Vucsetics* őrnagyot neveztek ki Verőcére. *Két főhadnagyot átadtak a zágrábi honvéd helyőrségi fogháznak*, ahol tovább is fogva maradnak. Ezen kívül már *elítélték a hadosztálynak három tisztjét és több altisztjét.*

— **Visszautasított viszontszolgálat.** Az *Aradi Közlöny* címére ma egy diszes meghívó érkezett, amelyben *Vas és Philipp* szobrászművészek (Budapest, VII. Aréna-ut 68. sz.) felhívják figyelmünket a műtermekben kiállított művészi siremlék mintákra, illetve az ott rendezett siremlék kiállításra. A meghívón a következő irott sorok állanak:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! A művészi cél érdekében kérjük, hogy kiállításunkról tudomást véve, meghívónk értelmében arról megemlékezni méltóztassék. Előre is hálás köszönettel, a *viszontszolgálat reményében* maradunk tisztelettel: *Vas és Philipp* szobrászművészek.

Mi belátjuk, hogy *Vas és Philipp* urak igen udvarias és figyelmes emberek és mi szívesen megemlékezünk azokról a művészi siremlékekről, de arra a bizonyos *viszontszolgálatra* nem reflektálunk. Sőt arra kérjük őket, hogy ne is reménykedjenek, mert nekünk eszünk ágában sincs korai elhalálozásunkkal módot nyújtani a viszontszolgálatra, amelye tehát itt, a nyilvánosság színe előtt ugy a szerkesztőség és a kiadóhivatal, valamint oldalágon való rokonnaink, sőt még kihordóink nevében is a leghatározottabban visszautasítunk.

— **Elveszett.** Az aradi pályaudvar I. osztályú várótermében egy drapszinű női costum kabát elveszett. A talált kabát *Holtzer József* ur üzletébe átadandó jutalom ellenében. 1602

— **Birtokcsere.** Az aradi kir. törvényszék telekkönyvébe az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték be: *Kati Mária és János* eladják az aradi 5498. sz. tjkvben felvett *Csorda-utca 5. sz. házat* 1800 koronáért *Argyelán Gáborné Tyirityán Emiliának*. — *Bérczy Lajos és neje Zádory Julianna* eladják az aradi 6516. sz. tjkvben felvett *Török Gábor-utca 5. sz. házat* 9200 koronáért *Holbach Antal és neje Wolf Luizának*. — *Vékony Károly és neje Valkó Zsuzsanna* eladják az aradi 6494. sz. tjkvben felvett *Lenkey-utca 16. sz. házat* 6600 koronáért *Madarász János és neje Borbás Teréznek*.

— **Csak jó áru kapható** Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszer és fodrászkellékek kereskedésében, *Aradon, Andrassy-tér 15.* Nagy választék valódi angol teniszverők, teniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1258

— **Praeservatív** Ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisznál.* 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Bonyodalmak egy bankalakulás körül.** Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy a március hó végén alakult *Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaságnak* másodizben is megtagadták a cégbejegyzést, mert a részvénytőke 3 %-ának lefizetését olyan számlakönyvi kivonattal igazolta, amelyet az aradi törvényszék nem akceptált. Az igazgatóság azonban nem fogadta a törvényszék újabb határozatát és nem hajlandó a számlakivonat tekintetében felvett kivánságoknak eleget tenni. Most, a felebbezés határidejének utolsó napján, a *Hitelbank* bejelentette *felebbezését* az aradi kir. törvényszék határozata ellen s így legközelebb a nagyváradi királyi tábla fogja eldönteni, vajjon elfogadható-e az a vitás számlakönyvi kivonat, vagy pedig tényleg köteles lesz e a folyamodó részvénytársaság egy aradi pénzügyi számlakivonattal igazolni a 30% lefizetését.

§ **Tilos a reklámbankó.** *Zvonár József* bádogossegéd ügyét, a ki két hét előtt egy reklámbankóval becsapta *Recsep* Hali bozást, ma tárgyalta *Zih József* bíró 80 korona pénzbüntetésre és egy napi fogházra ítélte a leleményes embert. Érdekes momentuma volt a tárgyalásnak az ügyészi megbízott kifakadása azon kereskedők ellen, akik olyan reklám cédulákat készítenek, amelyek a papírpénzekhez hasonlítanak. Már az ügyész maga enyhítő körülményként említette ezt, mert a reklámceduláknak a bankjegyekhez való hasonlatossága szinte önmagától kínálkozott vádolttnak arra, hogy az együgyű panaszost vele becsapja. Együttal kijelentette, hogy az ügyészség sürgősen megindítja azok ellen a kereskedők ellen az eljárást, akik ilyen bankjegyekhez hasonló reklámcedulákat terjesztenek.

§ **A gyújtogató boltos.** Ily című hírünkre vonatkozólag *Fehér Simon* kereskedő ma megjelent szerkesztőségünkben és annak közlésére kért, hogy ő nincsen letartóztatva és hogy a gyújtogató vádjá ellene elejtett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vig szalmaözvegy. Ön azt kérdi, hogy illik-e k. neje ó nagyságát a szalmaözvegyesség keserű napjaiban — hogy úgy mondjuk — egy másik hölgygel helyettesíteni. A kérdés egyike azoknak, amelyeknek megfejtésére a *Szabadalmi Közlöny* már esztendőnk óta hiába hirdet pályázatot. Ha azonban ön a mi véleményünkre kíváncsi, csak egy adomával felelhetünk. A szücskifalvi választókerületben ugyanis a legutóbbi választáson egy zilált felekezeti viszonyoknak örvendő jelölt lépett fel. Programbeszédében reflektált arra a gyalázatos rágalomra, hogy ő zsidó. Beszélt pedig ilyképen:

— Hazugság az, édes atyámfiai, hogy én zsidó vagyok. De ha az volnék is: szegyen lenne az?

Mire megszólal *Fekete Nagy Mihály* uram:

— Szegyennek nem szegyen, de tisztességes ember nem teszi.

Most pedig cselekedjék tetszése szerint.

P. B. (Budapest.) Köszönjük, Szívesen látnok gyakrabban is.

i. m. Nemcsak, hogy közölhető, de az eddigiek után egyenesen meglepő. Sorát ejtjük, esetleg valamelyik ünnepi számban. Addig kérünk másokat.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

IDEGENEK ARADON.

— Junius 15 —

Fehér Kereszt szálloda. Török Árpádné és leánya Világos. — Erdélyi József birtokos Zombolya. — Ströbl Miksa és családja birtokos Vinga. — Dr. Liebner Samu titkár Budapest. — Joanovics Miklós gyógyszerész Kurtics. — Biezovay István felügyelő Nagyvárad. — Dombos Sándor és neje Nagyvárad. — Ströbl Vilmos hadnagy Temesvár. — Ormos Andor orvostanhallgató Temesvár. — Dr. Gaál Imre orvos Buziás. — Bán Miklós és családja Debrecen. — Mandl Mór bérló és családja Debrecen. — Kun Dezső bérló és családja Debrecen. — Székely Emil hivatalnok N.-Kanizsa. — Vig Lajos vasuti hivatalnok Keszthely. — Fürst Mártonné és leányai Makó. — Orosz Gábor és neje Kápolnás. — Bodnár Ferenc. — Steiner Károly főfelügyelő Pápa. — Tarján Péter gazdatiszt Mosony. — Petkó Lajos gazdatiszt Mosony. — Bauer Mór utazó Budapest. — Bérczi György utazó Budapest. — Friedman Sándor utazó Budapest. — Pick Emil utazó Budapest. — Becker Béla utazó Budapest.

Nyári színház.

Vasárnap, 1907. évi június hó 16-án:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárral:

Az aranyember.

Dráma 5 felvonásban, előjátékkal. Irta: Jókai Mór.

SZEMÉLYEK:

Timár Mihály Kesztlér Ede.	Granicártiszt Faludi K.
Trikálsz Várnai Jenő.	Csempész Kulcsár L.
Timea, leánya Körösy Juci.	Brazovics Szathmári A.
Teréza Szilágyi B.	Zsófia, neje Benkóné P.
Noémi, leánya Harmath J.	Athália Kápolnai J.
Krisztyán Delli Lajos.	Kadisa Horti Sándor.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárral:

Gül-Baba.

zenees színjáték 3 felvonásban, 4 képben. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül Baba Hunyadi J.	Zulejka Laszi Etel.
Lella, leánya Zalai Margit	Mujkóné Leóveiné.
Kucuk Ali Ladiszlai J.	Lüfikár Kulcsár L.
Gábor diák Rontai B.	A budai bíró Szathmári A.
Mujkó, cigány Faludi K.	Főzarándok Fehér A.

Közdete este 8 órakor.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, június 15.

Amerika 2 olcsóbb, Változatlan áruk.

Az áruk 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	10.31—10.32	10.43—10.44
Zab októberre	7.19—7.20	7.30—7.31
Rozs októberre	8.42—8.43	8.51—8.52
Tengeri júliusra	5.92—5.93	5.97—5.98

Zárul 5 órakor:

Magyar hitelrészvény 746.50

Aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 15.

A lefolyt hét időjárás tekintetében nem volt kielégítő, mert csapadékot olyan mértékben, mint amínőre szükség lett volna nem kaptunk.

Nagy választék vegyi és fizikai kísérleti üvegedényekben:

Lombikok, Göregek, Wolff-féle palackok, Mércseüvegek, Fedlemezek, Próba és üveg esővek.

Valódi Auer és benoid-gáz égőhálókat. Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán, mosdó és egyéb készletek. — Valódi nikkell főző- és diszedények

a legnagyobb választékban és legolcsóbban 224 **Gebhart Testvéreknél ARADON, Andrassy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)** Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárongedményt nyújtunk.

A termés kilátások roppant eltérők, úgy hogy bizonyosat tudni nem lehet.

Két hét múlva itt az aratás ideje, noha az idén alighanem késni fognak vele.

A gabonaüzlet irányzata szilárd lett. Hogy miért? A bizonytalanság kedvéért.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Junius 15. —

Magyar eisörendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 137—139 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 140—141 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Junius 13. napján volt készlet 35,400 darab, június 13. napján felhajtott 742 darab, június 13. napján elszállított 222 darab, június 14. napjára maradt készletben 35,920 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Szilárd.

NYILTTER.*

Fehér Kereszt nagytermében

vasárnap, 1907. június hó 16-án, este fél 8 órakor

STROKE H. zongoratanár

hangversenye

M. Mirsky,

a 13 éves csodaénekes közreműködésével.

Jegyek kaphatók: 5, 3 és 2 koronáért Kerpel Izsó könyvkereskedésében, a Fehér Kereszt kávéházban és este a pénztárnál.

1592

Dr. Böns Károly

ügyvédi irodáját

1608

Aradon, Boros Béni-tér 4. szám alatt

megnyitotta.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitünőbb szer

fog-, száj- és garat ápolásra

Dr. DEMBITZ **ASEPTOL** szájviz-pasztill-fogorvos

Aseptol szájviz-pasztillák 1 doboz 2 kor., fogpor 50 fillér kaphatók gyógytárakban, droguerákban és illatszertárakban.

Központi irodák: Dr. Dembitz „fog- és szájaló-laboratoriuma” Budapest, Kereszt-ut 10.

Aradon: Földes Kelemen gyógytárában. 5956 Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Serravalló

China bora vassal.

Hug. kiállításán Bécsben 1906. legnagyobb kitüntetésben. Erősítő szer gyengéknek, vérszegényeknek és idültnek. — Étvágygerjesztő, idegerősítő és vértisztító szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánló levél.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógytárban félliteres palackokban 2 kor. 40 fillér, egész literes palackokban 4 kor. 40 fillér.

3975

SARG-féle 60
KALODONT
LEOJOBB
Fillet FOG-CRÈME

3996

Borivőknek a bor keveréséhez!
MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ
A dugó ejetése közömbösíti a bor savanyúságát, és kellemesen pezsgő. Nem teszi a bort.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állasközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélben felvilágosítást csak váiaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1907. június 15-én.

ÜRESEDÉSBEN LEVŐ ÁLLÁSOK:

Technikai üzlet részére könyvelő, magyar-német levelező kerestetik.

Helybeli iparvállalat részére könyvelő és irodista kerestetik.

Helybeli játék és rövidáru üzlet részére segéd kerestetik.

Helybeli díszmű és rövidáru üzlet részére segéd kerestetik.

Vidéki vaskereskedések részére segédek kerestetnek.

Vidéken alakult új pénzintézet részére a román nyelvben jártas perfect könyvelő kerestetik.

Aradi borkereskedés részére a könyvvitelt értő irodista kerestetik.

Aradi fűszerkereskedő cég részére egyes segéd kerestetik.

Vidéki divatáru üzlet részére fiatal szakmabeli segéd kerestetik.

Vidéki városokba, rőtös-áru üzletekbe segédek kerestetnek.

Vidékre több, a német és román nyelvben jártas fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműáru-segédet, a ki a román nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tót nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó segédet, szerény igényekkel.

ÁLLAST KERESŐK:

Irodai teendőkhöz jártas egyén a délutáni órákon bármely állást s erény feltételek mellett elvállal.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni foglalkozás a irodai alkalmazást keres.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nős jóírásu alkalmazott.

Irodai teendőkhöz jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres.

Több vidéki fűszer- és rőtösáru üzlet részére románul tudó, kezdő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

492

elnök.

A nyaraló és fürdőző
közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gáspár F. dr.: Kelet- és Hollandus-India, Vitorlával Ázsia körül, Wilde: Bunbury, Merriman: A rózsaszínű levél, X.: A vénusz lakói, Salló: Világvárosi éjszakák, Lázár Józsa: Kende Jolán, Zbórai A.: Fenséges házasság, Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Müller: Az én módszerem, Pekár: Vitézi románcok, Abonyi L.: Páztortüz, Tarlóvirágok, Spinóza: Tractatus, Böhm: Egy tévedt nő naplója, Molnár F.: Az ördög, Boissier: Cicero és barátai, Prezevalszky: Zajzomból Tibetbe, Thury Z.: Az ember, aki hazaballagott, Dr. Szabó: A társadalmi fejlődés iránya, Jászi O.: Történelmi materializmus, Achille: A Szociológia feladata, Ambrus Z.: Törpék és óriások, A Berzsényi lányok 12 völegénye, Solus Eris.

Németben: Dr. Bloch H.: Sexualeben un-serer Zeit, Wedekind: Frühlingserwachen, Bernhard M.: Opfer, Zobeltitz: Tagebuch einer Hofdame, Zapp A.: Moderne Mädchen, Viebig C.: Naturgewalten, Karin M.: Backfische, Auernheimer: Die Dame mit der Maske, Brandenfels H.: Das Rosenhäuschen, Mantuffel: Sybold v. Eck, Boy-Ed: Eine Woltat, Erhardt: Mittellose Mädchen, Prévost: Die Fürstin v. Ermingen, Neue Pariserinen, Dahl: Harald Atterdal, Dunker: Ein Leutnant verloren, Schobert: Kreuzdorn, Boy-Ed: Ich, Herzog: Das Familienbuch, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérletk

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenkint 14 fill.

Penn: Két piszkos kezecke, Cukor és légy, Zerkovitz: Taps-nóta, En vagyok a Józsika, Beleznay: Költözik a daru madár, Heidelberg: Dal a kis kadettről, Benedict: Katrinchen, Wagner: Tiroler Holzhackerbuabn, Reinhardt: Sorgenfrei Fall: O kleiner Chauffeur, Holländer: Der Teufel lacht dazu! Huber: Szivből a szivnek, Dal a sziv beszéde, St. Nervey: A faj-angol, Jónás a viziló, Puccini: Madama Butterfly, Böhm: Mädl gibt acht! Ilintsch: Trink ma noch a Flascherl, Lehar: A modern Mitizsláv.

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Irógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedés Aradon.

Telefon 885. sz.

274

A Vörösmarty-utca 3. számú házban, a II. emeleten, 400 egy szép uri lakás előnyös feltételek mellett **kiadó.**

Bővebbet a házban 6 ajtó alatt. sz.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását, valamint minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tűzi aranyozás és ezüstözést jótállás mellett elvállalok.

Stolcz J. aranyműves 685

Arad, Weitzer János-utca 2., Minorita-palota.

Nagymennyiségű **maculatura** jutányos áron **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarói és peccsenyeborok úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf
üggyégnél 525
ARADON,
Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Divatáru üzlet
Aradon, a legforgalmasabb helyen, 5 év óta fenálló, egy jól bevezetett kereskedő segédnek legkedvezőbb feltételek mellett **azonnal átadó.**

Az áruraktár 25-28 ezer kor., 4-5 ezer koronával átvehető.
Ajánlatokat „Biztos jövő” jelíggel a kiadóhivatal továbbítja. 1604

Hölgyek
figyelmébe!
Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít **Popovits Lila** női divatterme
Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)
Felvételnek szabászati és rajzolósi tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 337

17080-1907.
Hirdetmény.

Az 1907. évi május hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 7 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1907. évi június hó 16-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Macsán Jánosné, Szeicht Mátyásné, Havancsák József, Rieger Sándor, Mihályi Gyula, Sarlot Teréz, Bartl Károlyné, kik italméresi engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1907. évi június hó 8.
A városi tanács.

Alapított 1860. **MÜNZ I.** Állami távbeszélő 213.
kalap és uri-divat üzlete Arad.
A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.
Fehérneműim a legelősebb körű elterjedésnek örvendenek.

Szines divat ing redős mell (batiszt utánzat) darabja K. 3.30		Divat mellény öv darabja K. 1.—
Szines divat turista és utazó ing (batiszt utánzat) darabja K. 3.30		Zennis övek selyem utánzat darabja K. 1.50
Szines divat turista és utazó ing (angol zephir) darabja K. 4.40		Zennis övek fekete és szines selyem darabja 2.40 fillértől 4 koronáig

Szines rövid alsó nadrág darabja K. 1.50, 2.—, 2.80. 483
Fehérnemű szükségletét legkedvezőbbben szeresheti nálam be.

Telefon szám 151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDÁJA
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZÉG-ÚT 22. SZ.

Nagy könyvkötészet.

Befűtőmőködés.

Ajánlja kitűnően berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt **NYOMDÁJÁT,** hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos áron készítenek el.

Eljegyzési és esküvői kártyák, pontos és csinos kivitelben...

Aradi Közlöny
a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre . . . 24 korona.
1 hónap . . . 2 korona.

Vidéken:
1 évre . . . 28 korona.
1 hónap . . . 2 kor. 40 f.

Szorkességi telefon 387.
Kiadóhivatali " 151.

A minis. vallás- és közoktatásügyi miniszter nr alai jóváhagyott

Aradvármegye

nagy rajt

Térkép

108-144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

4 Koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva lécczel elítva 8 koronáért

kapható

Kiadóhivatalkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy többé nem lesz az így poton áron beszerezhető.

Nyári menetrend.

Hrvényes 1907. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.
	I-III	I-II	I-III	I-II	I-III	I-II	I-III
Arad	5-08	8-18	11-25	4-16	4-51	9-18	12-25
Szofronya	5-23		11-41		5-08	9-33	12-40
Kurtics	5-37	8-38	11-55	4-36	5-25	10-11	12-54
Lökösháza	5-52		12-10		5-44	10-26	13-09
Bánhid majar	5-58		12-16		5-51	10-32	13-15
Országut	6-02				5-56	10-38	13-21
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-59	6-08	10-46	13-29
Klgyós	6-11	9-01	12-34	5-00	6-15	10-54	13-37
Békes-Csaba	6-24		12-47		6-28	11-07	13-50
Békes-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-41	11-20	14-03
Mezőberény	6-43	9-23	1-29	5-20	7-01	11-32	14-15
Gyoma	6-56		1-42	5-31	8-08	11-45	14-28
Mezőstár	6-57		1-44	5-32	8-09	11-46	14-29
Pusztá-Pó	7-07	9-42	1-54		8-20	12-11	14-40
Mezőstár	7-31	10-02	2-18	5-59	8-47	12-35	15-04
Pusztá-Pó	7-36	10-07	2-25	6-04	8-52	12-40	15-09
Mezőstár	8-02	10-29	2-53	6-24	9-18	13-08	15-29
Pusztá-Tenyő	8-03	10-30	3-05	6-25	9-19	13-10	15-31
Szajol	8-27		3-28		9-42	13-33	15-54
Szajol	8-39	10-52	3-42		10-13	13-47	16-08
Szajol	8-52	11-00	3-56	6-55	10-27	14-01	16-22
Szajol	9-10	11-12	4-13	7-07	10-44	14-18	16-39
Szajol	9-17	11-19	4-24	7-15	10-52	14-26	16-47
Ujzás	9-44	11-35	4-46	7-32	11-09	14-43	17-04
Ujzás	9-49	11-36	4-49	7-35	11-12	14-46	17-07
Tápió-Györgye	10-08		5-05		1-18	3-21	15-26
Tápió-Szele	10-19		5-17	8-12	1-36	3-39	15-37
Nagy-Káta	10-47		5-43	8-27	2-16	4-19	16-05
Tápió-Szele	11-04		5-59	8-42	3-00	5-03	16-22
Süly-Sáp	11-17		6-11	8-54	3-13	5-16	16-35
Mende	11-31		6-24	9-07	3-26	5-29	16-49
Gyömör	11-39		6-32	9-15	3-34	5-37	16-57
Maglód	11-46		6-41	9-24	3-43	5-46	17-06
Rákos	12-11		7-05	9-28	4-07	6-10	17-30
Köbánya fel. p. u.	12-17		7-11	9-34	4-13	6-16	17-36
Budapest k. p. u.	12-25	1-10	7-20	9-35	4-20	6-17	17-43

Budapest-Arad.							
Állomások	Tv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Tv.	Gy.
	sz.	I-II	I-III	I-II	I-III	sz.	I-II
Budapest kpu	md.	7-25	8-00	9-1	12-20	10-16	11-41
Köbánya felső p. u.			8-10		12-30	10-26	11-51
Rákos		7-31	8-17	9-13	12-37	10-33	12-08
Maglód			8-44		1-11	10-40	12-15
Gyömör			8-52		1-19	10-48	12-23
Mende			9-00		1-30	10-56	12-31
Süly-Sáp			9-11		1-48	11-04	12-39
Tápió-Szele			9-21		2-05	11-14	12-49
Nagy-Káta		8-30	9-41	8-04	2-32	11-24	12-59
Tápió-Szele			9-58		2-52	11-34	13-09
Tápió-Györgye			10-09		3-04	11-44	13-19
Ujzás	ért.		8-59	10-24	3-21	11-54	13-29
Szajol	ért.		8-59	10-27	3-31	12-04	13-39
Szajol	ért.		9-16	10-5	3-53	12-07	13-52
Szajol	ért.		9-23	11-09	4-00	12-14	14-00
Szajol	ért.	2-55	9-36	11-25	4-13	12-21	14-07
Szajol	ért.	3-18	9-36	11-37	4-27	12-35	14-21
Szajol	ért.	3-37	9-36	11-48	4-47	12-46	14-32
Szajol	ért.	3-58	9-36	12-05	5-00	12-57	14-43
Szajol	ért.	4-18	10-04	12-10	5-25	13-08	14-54
Szajol	ért.	4-37	10-05	12-10	5-26	13-09	14-55
Szajol	ért.	4-57	10-28	12-33	5-55	13-32	15-18
Szajol	ért.	5-17	10-34	12-40	6-03	13-40	15-26
Szajol	ért.	5-37	10-53	1-04	6-2	13-59	15-45
Szajol	ért.	6-07	1-13	1-13	6-32	14-08	15-54
Szajol	ért.	6-20	1-13	1-13	6-32	14-08	15-54
Szajol	ért.	6-23	1-15	1-15	6-32	14-08	15-54
Szajol	ért.	6-42	1-11	1-28	6-43	14-09	15-55
Szajol	ért.	7-09	1-13	2-05	6-53	14-11	15-57
Szajol	ért.	7-24	2-17	2-17	7-04	14-22	16-08
Szajol	ért.	7-43	1-30	2-29	7-15	14-33	16-19
Szajol	ért.	7-47	1-30	2-34	7-19	14-37	16-23
Szajol	ért.	7-58			7-20	14-38	16-24
Szajol	ért.	8-03			7-25	14-43	16-29
Szajol	ért.	8-13		2-51	7-35	14-53	16-39
Szajol	ért.	8-36	1-54	3-05	7-45	15-03	16-49
Szajol	ért.	8-51		3-15	7-55	15-13	16-59
Szajol	ért.	9-10	12-12	3-29	8-05	15-23	17-09

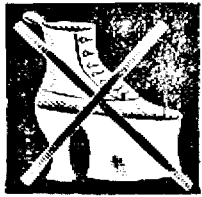
Arad-Tévis.							
Állomások	Tv.	Gy.	Szv.	Szv.	Gy.	Tv.	Szv.
	sz.	I-II	I-III	I-III	I-II	sz.	I-III
Arad	10-15	12-22	2-30	4-02	7-14	5-51	8-35
Glogovác	10-33		2-44	4-13		6-06	8-46
Mondoriak	10-43		2-53			6-16	8-56
Gyerekközség	11-10		3-13	4-35		6-36	9-16
O-Paulis	11-19		3-20			6-45	9-25
Paulis	11-31		3-33	4-46		7-16	9-56
Baraczk	11-38		3-39	4-51		7-21	10-01
M. Radna	11-50	12-56	3-49	4-59	7-34	7-34	10-13
Milova-Odv		12-57		5-09	7-41	7-41	10-20
Konop				5-24		7-54	10-32
Berzova				5-40		8-08	10-46
Sobors				6-08		8-08	10-46
Sobors		1-50		6-33		8-47	11-15
Zam		2-09		7-01		9-13	11-47
Mar. Illye		2-32		7-24		9-47	12-19
Déva		2-56		7-47		10-27	12-51
Piski	(6.)	3-07		8-01		10-41	13-13
Piski	(1.)	3-14		8-08		10-56	13-28
Szászváros	(6.)	3-32		8-26		11-14	13-46
Alvina	(1.)	4-01		9-05		12-04	14-26
Alvina	(1.)	4-16		9-20		12-19	14-41
Gy. Abony	(6.)	4-27		9-31		12-24	14-56
Tévis	(1.)	7-08		10-31		12-34	15-06
Tévis	(1.)	7-28		10-51		12-58	15-30

Tévis-Arad.							
Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Vv.	Vv.
	I-III	I-II	I-III	I-II	I-III	I-III	I-III
Tévis ind.	8-35	3-55	8-55	2-00	8-16		
Gy. fehérv. (6.)	8-55	4-15	9-15	2-25	8-36		
Gy. fehérv. (1.)	9-15	4-35	9-35	2-30	8-41		
Alvina (6.)	9-35	4-55	10-15	2-44	9-01		
Alvina (1.)	9-55	5-15	10-35	2-48	9-21		
Szászváros	10-15	5-35	11-15	3-33	9-41		
Piski (6.)	10-35	5-55	11-35	3-57	10-01		
Piski (1.)	10-55	6-15	11-55	4-12	10-21		
Déva	11-15	6-29	12-15	4-27	10-41		
M. Illye (1.)	11-35	6-49	12-35	5-10	11-01		
Zam	11-55	7-11	13-15	5-45	11-21		
Soborsin	12-15	7-31	13-35	6-19	11-41		
Berzova	12-35	7-51	14-15	6-57	12-01		
Konop	12-55	8-11	14-35	7-11	12-21		
Milova-Odv	1-15	8-31	15-15	7-31	12-41		
M. Radna (6.)	1-35	8-51	15-35	7-51	13-01		
M. Radna (1.)	1-55	9-11	16-15	8-11	13-21		
Baraczk	2-15	9-31	16-35	8-31	13-41		
Paulis	2-35	9-51	17-15	8-51	14-01		
O-Paulis	2-55	10-11	17-35	9-11	14-21		
Gyerekközség	3-15	10-31	18-15	9-31	14-41		
Mondoriak	3-35	10-51	18-35	9-51	15-01		
Glogovác	3-55	11-11	19-15	10-11	15-21		
Arad	4-15	11-31	19-35	10-31	15-41		

Arad-Temesvár-Józsefváros.							
Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.	Vv.	Vv.
	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III
Urad	6-15	12-17	5-00				
Nj. Arad	6-25	12-28	5-21				
Vémeth-Ságh	6-42	12-44	5-47				
Vinga	6-55	12-56	6-14				
Orczyfalva	7-06	1-07	6-25				
Merczifalva	7-16	1-17	6-35				
Szt. András	7-27	1-28	6-46				
Temesvár-Jv.	7-43	1-45	7-02				

Temesvár-Józsefváros-Arad.							
Állomások	Vv.	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.	Vv.
	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III
Temesvár-Jv.	8-25	2-10	9-28				
Szt. András	8-49	2-28	9-56				
Merczifalva	9-07	2-42	10-25				
Orczyfalva	9-22	2-52	10-40				
Vinga	9-45	3-03	10-55				
Nemeth Ságh	10-08	3-16	11-10				
Uj Arad	10-27	3-33	11-27				
Arad	10-40	3-42	11-39				

(Utánnomás nem díjazatik.)

Félre a plump parafatalpakkal!

A karja a rövidebb lábát láthatatlanná teszi és akar Ön kifogástalanul járni? Ez esetben kérjen egy fűzetket Acker & Gerlach W. 159. Continental-Extension Mfg. Wien I., Dominikanerbastei 21. cégtől, aki ezt ingyen és bérmentve küldi meg a érdeklődőknek.

Pályázati hirdetmény.

Az Aradi Pincérek Segélyező és Ethelyező Egylet elnöksége az egyleti iroda vezetői állásra pályázatot hirdet.

Az irodavezető javadalmazása és egyéb feltételek az egyleti iroda helyiségben, vagy az egylet elnökénél szóban vagy írásban megtudhatók.

Megkívánatuk, hogy az illető ezen pályán működő és szakképzett egyén legyen, a magyar és német nyelvet szép írásban és szóban bírja, tisztességes, büntetlen előéletű legyen.

Az irodavezetői állás elfoglalásának határidőjét a legközelebbi rendes közgyűlés határozza el, de ez azonnal elfoglalható lesz.

A pályázatoknak a napilapokban közzétett közgyűlés és határnapja előtt 3 nappal kell beérkeznie a később érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1907. június hó.

Az elnökség.

1599

Kovács Soma és Társa Aradon.

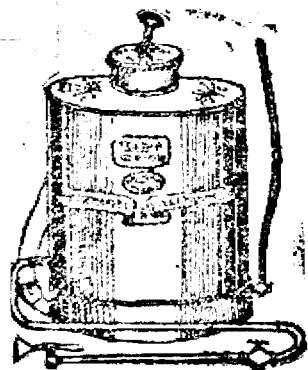
Mc. Cormick chicagói aratógépgyár egyedélárusító.

A legelső és legnagyobb aratógépgyár az egész világon.

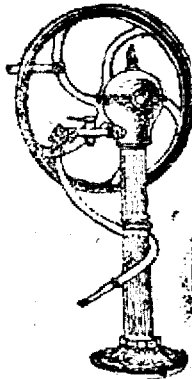
K ü h n e E.

mosoni mezőgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője.

370

Gőzgépek, műszaki áruk, szerszámok, malomszerek, pinczészeti eszközök gyári raktára.

Szilvanyuk, kutak, tömők.

Vezmoresi permetezők eredeti francia, szőlészeti gépek.

Telefon 544

RAUCH RAIMUND

üveg, porcellán, konyhaborendezés és lámpa raktár

legelőcsőbb beszerzési forrása.

Modern

keretekben nagy választék.

Kiváló tisztelettel

Rauch Raimund.

1224

Winkler-féle

Villany-Színház

a Boc-kó-u. végén, a Vörös ökrrel szemben.

A szigorú családi műsorból kiemelendő:

1. Szerelmes levél.
2. Ha az urak távol vannak.
3. Első szivar.
4. A kis adártolvaj.
5. Egy korzikai fiát hogyan bűn-eti (megható)
6. Egy lakó boszuja.
7. Bűvészi átalakulások. (gyön. szín.)
8. A táncos disznó.
9. Türelmet hálelete.
10. Bogarászó tanár (gyöny. színezve.)

Helyárak: I. hely 60, II. 40, III. 20 fillér. Vasárnap d. u. 3-tól este 11-ig óránkénti előadások. Többi napokon este 8 és 9 órákor előadások. A vilamos áramot saját 20 lóerős gőzgéppel szolgáltatja. Csütörtök délután 5 órától kezdődő 8-ig óránként ifjúsági előadás fél helyárral. A n. é. közönség b. tudomását kéri kiváló tisztelettel Winkler Lambert, tulajdonos.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényerővel védett

'TRIAS'

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti. Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Kö-zvény, Csusz, Rheuma, fű- és fű-fájás ellen a

P A P P-téle

'MENTHOLIN'

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Póntleket titoktartás mellett küldi:

P A P P L.

gyógyszertára Tizsaszentimrén.

Főraktár Aradon: 3061

Földes K. lemen gyógytárában.

16632/1907.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd hadapród iskolákban az 1907-1908. tanév kezdetén több magán alapítványi és tandíj fizetéses hely fog betölteni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekinthetők.

Arad, 1907. évi június hó 1-én.

A városi tanács.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalon.

„Evoé” hajvédő-szérum

a világ legjobb haj-növesztő szerel!

1000 orvos által jónak talált legújabb tudományos felfedezés. 18 féle patentirolva. Hivatalosan felülvizsgálva és minden kulturáltan bevezetve. Hal minden szer felmondja a szolgálatát ott biztos eredménye van az „Evoé” módszerrel. Egy kísérlet megmutatja az eredményt. Teljes jótállás, tehát semmi riszikkóval nem jár. Így nincs többé kopasz fej, nincs hajkihullás, fejbőrhamis és a túlzottan ma állapota mellett a legszebb hajnövekedés van biztosítva. A 2 fnt 50 kr.

Ájánható még:

„Evoé” Csoda-Crém

a legnagyobb győzelme a kozmetikának. Legbiztosabb szer ráncosodás, pattanások, arc edés, mitesszerek és egyéb bőrtisztatlanságok ellen. Ára 2 és 1 fnt.

Orientalikus Szépség Szappan „Evoé”

a bőrt bársonyszerűvé és alabastrum fehérre teszi. Állandó szépséget biztosít. Ára 50 kr. A küldés utánvétel mellett, vagy a postai előleges beutalással ellenében tartózik a főraktár által: „Evoé-Gesellschaft”, Wien I. 40. Franz Josefs-Quai 19.

„OLLA”

Bebizonyított legjobban higiénikus gumikülönlegesség. Hivatalosan megvizsgálva. 18 szabadalom. Mintaküldeményeket titoktartás mellett 2, 3, 4 és 5 forintért. Árjegyzék ingyen. Olla Gummi-Fabrik, Wien, I. 40. Fr. Jos.-Quai 19.

Értesítés!

A n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására adom, hogy Aradon, a Salacz Gyula-utca 3. szám alatti jó hírnévnek örvendő

„KIS PIPA”

söresarnokot és minta-éttermet

a mai napon átvettem s azt személyesen tovább vezetem. Főtörökvésem az leendő, hogy jó konyhával, kitűnő boraimmal és minden nap frissen csapott söreimmel valamint előzékeny kiszolgálás által t. vendégeim meglegedését kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

kész szolgálattal

Szeltmann Lajos,
vendéglős.

1601

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledet kereső vagy cselednek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levei zölapek 50-50 fillérért és 1 koronaért kapnak lapunk elárúsító hegyein.

Akinek

ismeretségi híján

házasfőre, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre.	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

Aki

eladni kíván

butort, szongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokeket, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

Aki

mind Ezeket vétel vagy bérbe vétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér czelt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési rovatát használja.

Kuvinban

kisebb szőlő, motoros megállónál, felszereléssel, szép terméssel. Kényelmes nyaralóval eladó. Bővebbet Thököly-tér 6., ajtó 3. 1549

Aradnak

egyik egészségesebb helyén egy kisebb bérház eladó 900 □-l telkekkel, sarok épület, tágas udvar gyümölcsös és szőlőskert, elköltözés miatt eladó. Értekezhetni lehet Dezső-utca 5/b. sz. alatt, a tulajdonosnál. 1578

Egy csinos szalongszobák,

amely uri szobába is megfelel. jutányosan kapható Batthyány-utca 33/a. I. emeleten. 1606

Aratásra

szalonna, zsír és minden hentes áru a legjutányosabb napi áron beszerezhető Garai K. hentesüzletéből Arad, Boczkó-utca 2., Hal-térrel szemben. 1466

Budapestben

kitűnő forgalmu borüzlet, borkészlettel teljes felszereléssel szabad kézből eladó. Vételhez 7500 frt szükséges. — Cim a kiadóhivatalban. 1555

Nyári Blouse Album

legújabb eredeti francia divatképekkel. Ára 1— kor. **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében, Aradon. 361

Biztos existencia!

Ügyes, jó beszédű, tehetséges urak állnak a hazaszórt kaphatnak egy könnyen eladható és olcsó eladására. Pénzszedők és díjazók keresetükre. Ajánlatok „K & CO.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Egy két szobás

kényelmes utcai lakás, hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt Dezső-utca 1a. szám alatt augusztus 1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott, vagy Borona-utca 46. az üzletben.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy jóírású leány

expedíciókhoz kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kerestetik

a belváros közelében egy szép világos butorozott szoba, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „szép szoba” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Jó megjelenésű

elárúsítónők jó fizetéssel férfi-dívat és diszmuáru üzlet részére kerestetik. Csak olyanok ajánlkozhatnak, a kik már alkalmazva voltak hasonló üzletbe. Írásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 1613

Egy 8 lóerejű

cséplő garnitúra, magyar állami, eladó Csik Józsefnél, Battonyán. 1534

Irodahelyiségnek

alkalmas két szobás utcai lakás a város legszebb pontján kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 1611

Lóhere lekasztásra

eladó, mintegy 3 1/2 kath. hold területről Arad, Zsidó temető-utca 6. szám alatt. Soltz Gyula. 1594

Egy jó erkölcsű fiu

Kristyóry János és fia sütődéjében tanoncnak felvétetik. 1607

Keresek

izr. okl. tanítónőt, lehetőleg középkorú 8 és 12 éves fiaim mellé, német és francia megkivántatik. Ajánlkozás igényekkel Dr. Schäffer orvos címére, Mezőkovácsháza kéretnek. Betölthető azonnal. 1605

Eladó

páncélozott 600 kilós Wertheim Cassa, kisebbel becserelem. Bildhauer Lajos, Orczy-utca. 1610

Pankotán

3 holdas hegyi szőlő teljes pince és szüretelő eszközökkel felszerelve. 1595

terméssel együtt jutányos áron eladó.

Felvilágosítást ad:

Klein Miksa, Arad,
Szt.-István-utca 5. szám.

Mérleg

szarvasmarha és sertések mázsálására

eladó 1600

Deutsch Bernátnál.

Argdváros Batthyány-utca 8. sz. földszint 1603

utcai lakás bérbeadandó

f. é. július hó 1-től, esetleg augusztus 1-ére egy vagy több évre átvehető

és pedig: modern átalakítással 2 utcai és 2 udvari, 4 tágas lakószoba, tágas konyha vízvezetékekkel, villanyvilágítás szerei bevezetve, cselédszoba, fürdőszoba, éléskamra, fakamra, pince és padlás, külön mosókonyha, nagy udvar befésítve, a tulajdonossal közösen élvezve. — Külön-külön lakónak. A háztulajdonos egy cseléddel és jelen vállalkozásra jelentkezés nélkül más lakó nincsen. Mindezek után a házbér előre negyedévenként fizetve 520 forint egy évre.

500 koronát

fizetnek annak, aki Bartilla-fokvizének használatát mellett, üvegje 70 fill. valaha ismet foglajást kap, vagy a szája büznik. (Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemen**nél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és **Hajós Árpádnál**, Andrássy-tér 21. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok tejjele 161 díjaztatnak. 601

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület-asalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöztetnek. 151 Nagy választék sárkerítés mintakból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkanos vagy eszma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

10061—1907. khsz.

Hirdetmény.

Goldschmidt Mihály aradi cég Simándi-ut 8. sz. a telken egy borszártó felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-c. 37. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi június hó 26-án d. u. 5 órájára kitűzetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi június hó 26-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthesz s a netáni észrevételek írásban ugyanitt, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említették, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi június hó 10-én

Green,
h. főkapitány.**Weszely Pál**

ácsmester

Gróf Seiningen-utca 11. szám.

Saját ház.

Elvállal bármely szakmájába vágó

ácsmunkát,

javításokat

1589

a legolcsóbb árban.

Pfeiffer Sándor

vizsg. kőműves mester

Török Gábor-utca 2. szám.

Elvállal bármely

kőműves-munkát.

Költségvetéssel készséggel szolgál.

1590

+ Soványság +

szép, teljes to-formát kap világhírű erőporunk által. Arany brammal kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 hét alatt 30 font hízás. Az általános egészségért kezeség. Orvosiilag ajánlva. Szigorúan reális — nem szélhámos. Számos köszönőirat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fillér. Postai utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénikus intézet. 1351

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königsplatzstrasse 78.

Budapestben kapható Török J. gyógytárban Király-u. 12.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas korhelyi-éget, ugyszintén a város legkiválóbb fedett és villanyvilágítással ellátott terasza is diszezen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

Tisztelettel

1406

Répassy Pál.**Uj fodrász-üzlet.**

Van szerencsém a n. é.közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám

Vass-szálloda épületben, a volt U sz-féle

fodrász-üzletet

megvettem

178

és ujonnan berendeztem és kérem a nagyérdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,

fodrász.

Pártoljuk a hazai ipart!

Ne küldjük pénzünket Bécsbe, különösen akkor, mikor azért itthon előnyösebben fedezhetjük szükségletünket.

Szőlősgazdák szíves figyelmébe!

Hendl Ödön
gépgyára

Aradon, Kossuth-utca 47. szám.

A közelgő permetezési időnyre ajánlja

1422

önmőkődő kézi szőlőpermetezőit,

melyekkel permetező anyag és munkaidő takarítható meg. Ezen permetezők egyszerű szerkezetük folytán könnyen kezelhetők s nem romlanak el, a legjobb vörösrézből vannak készítve, s a legjobboknak bizonyultak, Ugyszintén ajánlja

szab. fogatos szőlő, répa és burgonya-

permetezőit,

nagyobb gazdaságok részére.

Számos arany, ezüst éremmel és diszoklevelekkel kitüntetve

8 évi jótállás. Képes árjegyzék ingyen.

Ugyanott egy jó karban levő, teljesen kijavított 8 lóerejű Clayton Schuttlerworth-féle lokomobil eladó.

Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.**Meghívó**

Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnak“

1907. évi június hó **23-ik** napján délelőtt **11 órakor** az intézet József főherceg-ut 22. szám alatti helyiségeiben megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend tárgysorozata:

1. Igazgatóság és választmány javaslata az alaptökének felemelése és e célból 5000 darab új részvény kibocsátása tárgyában.

2. Igazgatóság és választmány jelentése a József főherceg-uti 3. szám alatti ház megvétele és javaslat ezen telken megfelelő intézeti háznak felépítése tárgyában.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeteinél **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Arad, 1907. évi június hó 7-én.

Az igazgatóság.